

Domače vesti

Policija in Singleton

Včeraj je prišlo na dan, da je 30 clevelandskih policajev kupilo avtomobile od Jack Single-
tona, predno se je njegov busi-
ness sesul.

Prog. Slovenke št. 2

Članice krožka št. 2 Prog. Slov. so vabljeni, da se jutri večer ob 7.30 uri udeležijo letne seje v dvorani št. 1 S.N.D. Po seji se vrši domača zabava in izmenjava daril, za kar se prosi članice, da vsaka naj prinese darilce v vrednosti 50c.

Za božična darila

V trgovini Anzlov's Dept. Store, 6214 St. Clair Ave., imajo obširno izbero oblek, spodnjega perila in drugih potrebščin za moške, ženske in otroke. Ko kupujete za božične praznike, obiščite vašega domačega trgovca, kjer boste imeli priliko udobno izbrati kar želite.

Iz bolnišnice

Mr. Frank Znidaršič se je po-
vrnil iz bolnišnice na svoj dom
na 1269 E. 170 St., kjer se sedaj
nahaja pod domačo oskrbo, in
kjer ga prijatelji in znanci la-
hko obiščejo. Zahvaljuje se iskre-
no vsem za obiske, kartice in
cvetlice, ko se je nahajal v bol-
nišnici, posebno pa tovarišem na
E. 169 St. in Grovewood Ave.

Direktorska seja

V sredo večer 17. decembra
ob 7.30 uri se vrši direktorska
seja Slov. društvenega doma na
Recher Ave. Prosi se vse direk-
torje, da se gotovo udeležijo.

Se vrnil iz Jugoslavije

Včeraj se je vrnil iz Evrope
monsignor Albert J. Murphy,
direktor katoliške dobrodelnost-
ne akcije, ki se je nahajal v Ju-
goslaviji več mesecev kot za-
stopnik omenjene organizacije.
V oktobru mu jugoslovanska
vlada ni več podaljšala vize,
nakar je potoval po drugih ev-
ropskih deželah. O vzrokih te
akcije od strani jugoslovanskih
oblasti Murphy s časnikarji ni
maral govoriti.

Odšla v Californijo

Mr. in Mrs. Karl Kobal iz 1197
E. 176 St. sta se podala na obisk
k hčeri Kathren Jaklic James v
sončeno Californijo, odkoder po-
šiljata vsem prijateljem in znan-
cem najlepše pozdrave in voščila
za praznike. Predno se povr-
neta si bosta tudi ogledala San
Francisco in Oakland. Želimo ji-
ma obilo zabave in razvedrila
ter srečen povratek!

Zopet doma

Po skoro 7-tedenskem biva-
nju v bolnišnici se je vrnila na
svoj dom poznana Mrs. Sed-
mak, soproga selica na 1024 E.
174 St. Zahvaljuje se vsem pri-
jateljem za obiske in kartice
ter cvetlice. Prijateljice jo se-
daj lahko obiščejo na domu,
kjer se še vedno nahaja pod
zdravniško oskrbo.

Vaja v SDD

Nocoj ob 7.30 uri se vršijo
vaje za igro, ki jo poda dram-
ski zbor "Naša zvezda" v Slov.
društvenem domu na Recher
Ave. Prosi se vse, ki imajo vlo-
ge, da se gotovo udeležijo.

Rojstni dan

Včeraj je Mr. Frank Poropat
iz 19550 Ormiston Ave. obhajal
svoj rojstni dan. Sorodniki in
prijatelji mu čestitajo in želijo
vse najboljše še na mnoga leta.

Londonska konferenca se končala s polomom

Predvideva se, da bo prišlo do združitve zapadne Nemčije

LONDON, 15. dec.—Po polomu konference zunanjih
ministrov velikih sil, ki se je vršila v Londonu, se sedaj
z gotovostjo pričakuje, da bo prišlo do združitve zapadnih
okupacijskih zon, odnosno, da bo tudi Francija priklju-
čila svojo zono ekonomsko združeni anglo-ameriški zoni.

Svetovalec državnega tajnika
Marshalla, John Foster Dulles,
je izjavil po zaključku konfe-
rence, da se lahko doseže spo-
razum glede spojitve treh za-
padnih zon in da francoske raz-
like niso samovoljne, ampak
da se jih da poravnati potom
diskusij in sporazuma.

Nobenih načrtov ni za novo konferenco

Zunanji ministri so zaključili
konferenco, potem ko so po-
polnoma propadli vsi poskusi,
da bi se prišlo do sporazuma.
Tako je Evropa ostala še vedno
razdeljena med zapadom in
vzhodom.

Zedinjene države, Anglija in
Francija zavračajo krivdo za po-
lom konference na Sovjetsko
zvezo, dočim slednja obtožuje
zapadne zaveznike, da so ustvari-
li skupno fronto in poskušali
naložiti vse na rame Sovjetske
zveze.

To je bila že druga konfere-
ca, na kateri se je brezuspešno
razmotrivalo o mirovnih pogod-
bah za Nemčijo in Avstrijo.
Konferenca se je končala po
17 brezplodnih sejah, tekom
katerih se niso zunanji ministri
mogli sporazumeti niti glede
dnevnega reda. Glede nove kon-
ference se ni ničesar določilo,
ne datum in ne mesto, v kate-
rem naj bi se vršila.

Marshall predlagal, naj se konferenco zaključijo

Predlog, da se konferenca za-
ključi, je stavil ameriški držav-
ni tajnik Marshall. Angleški zu-
nanji minister Bevin pa je iz-
razil svoj dvom glede kakršnih
koli bodočih poskusov, da zu-
nanji ministri rešijo vprašanje
Nemčije.

Marshall se bo v četrtek z le-
talom vrnil v Washington.
Poleg neuspeha, da uredijo
vprašanje Nemčije, zunanji mi-
nistri niso dosegli ničesar v
zvezi s ponovno ustanovitvijo
avstrijske neodvisnosti. Konfe-
renca se je končala na podoben
način kot prejšnja, ki se je vr-
šila v Moskvi preteklo pomlad.

Reparacije niso glavni vzrok razkola

Tehnično se je konferenca
zlomila pri vprašanju reparacij,
ki naj bi jih Nemčija plačala
Sovjetski zvezi согласно s pod-
damskim sporazumom. Toda de-
jansko je razkol bolj globok in
temeljiten.

Bevin in Marshall sta pou-
darjala potrebo, da se stvari
resnično združena Nemčija, ki
bi imela centralno vladno, toda
ne takšno, ki bi uvedla diktatu-
ro. Ameriški državni tajnik je
tudi obožlil Sovjetsko zvezo,
da je onemogočila, da bi vzhod-
na Nemčija prispevala svoj de-
lež pri obnovi Evrope.

S svoje strani pa je sovjetski
zunanji minister Molotov obto-
žil Anglijo in Zedinjene države,
da so hoteli razdeliti Nemčijo
in jo vreči v dolgove. Kar se
tiče Marshallovega predloga, da
se konferenca konča, je Molot-
ov dejal:

"To se lahko smatra samo

kot željo, da se dobi proste ro-
ke pri enostranskih akcijah,
kot je to bil slučaj v preteklo-
sti."

Molotov je tudi poudaril, da
lahko Nemčija dobi vse, kar ji
je potrebno, ne da bi se zakopa-
la v dolgove, toda da nemške-
mu ljudstvu treba dati priliko,
da razvije svojo konzumno in-
dustrijo in poljedelstvo.

Ob zaključku konference je
francoski zunanji minister Bi-
dault dal jasno vedeti, da Fran-
cija ne bo več predlagala nobe-
nih kompromisov, ki bi bili
sprejemljivi za Sovjetsko zve-
zo.

Sestanek nemških političnih voditeljev

FRANKFURT, 15. dec.—S
polomom konference zunanjih
ministrov, so nemški politični
voditelji v zapadni Nemčiji po-
spešili svoje napore, da se spo-
razumejo glede ustanovitve vla-
de zapadne Nemčije.
Jutri se bodo sestali vodite-
lji dveh najbolj močnih politič-
nih strank, ki bodo rešili neko-
liko manjših nesoglasij tako, da
lahko zavezniški vojaški vladi
predložijo končne predloge.

Velike zaloge hrane se pokvarile v Grčiji

ATENE, 15. dec.—Pirejska
zveza trgovcev je naslovila na
vlado protest, v katerem je re-
čeno, da se je tekom zadnjih
petih mesecev v skladiščih po-
kvarilo za \$4.500.000 živeža, ki
leži nerazdeljen v pirejskih
skladiščih.

Pirej je luka za Atene.
Protest med ostalim pravi,
da se je pokvarilo 100.000 fun-
tov sladkorja, zaloge sira, iz-
hlapljenega mleka, sočivja, rib,
masti in konzerviranih jedil.
Justično ministrstvo je sedaj
naznanilo, da bo preiskovalo,
zakaj se živež ni razdelil.
Ameriška misija za pomoč
Grčiji poroča istočasno, da na
pomolih in v skladiščih še ved-
no leži za 75 milijonov raznega
blaga, poslanega v Grčijo od
UNRRE in raznih drugih or-
ganizacij.

TELEGRAFIŠTI ZAPRETI S STAVKO O BOŽICU

WASHINGTON, 15. dec.—
Včeraj se je zaključilo stavko-
vno glasovanje 50.000 uposlen-
cev pri Western Union, ki uteg-
nejo 25. decembra oditi na stav-
ko v svrhu vsiljenja svoje za-
hteve za mezno zvišanje.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Louis
in Barbara Marolt iz 14618
Thames Ave. so se 3. dec. zgla-
sile vile rojenice in pustile v
spomin zalo hčerko. Mati je še
vedno v Mt. Sinai bolnišnici,
kjer se je morala podvreči ope-
raciji. S tem je Mrs. Vuga na
14615 Thames Ave. 13. postala
stara mati. Čestitamo!

POLJSKI SOCIJALISTI ZA SKUPNO FRONTO

VARŠAVA, 15. dec.—Poljska
socialistična stranka razmotri-
va o programu za ustanovitev
skupne levičarske fronte s ko-
munisti. Namen skupne fronte
je, da se zoperstavi infiltraciji
ameriških kapitalistov in impe-
rialistov v dežele vzhodne Ev-
rope.

Program, o katerem stranka
razmotriva, predvideva tudi
tesno sodelovanje z Rusijo v ci-
lju uvrstitve miru.

Kongresu poljskih sociali-
stov, na katerem se razmotriva
o programu za ustanovitev levi-
čarske fronte, so prisostvovali
delegatje devetih držav, ki so
obljubili solidarnost v medna-
rodnem delavskem gibanju in
sodelovanje s poljskimi socia-
listi.

Italija dobila 5 novih ministrov

RIM, 15. dec.—Danes je bi-
la zaprižena petorica novih
italijanskih ministrov v potezi,
da se ojači de Gasperijska vla-
da.

Novi ministri so:
Bivši italijanski ambasador
v Franciji in voditelj desničar-
skih socialistov Giuseppe Sa-
ragat, voditelj levičarskih re-
publikancev Randolfo Pacciardi,
republikanec Cipriano Facchi-
netti, delavski socialist Lodovi-
co d'Aragnone in delavski socia-
list Roberto Tremollini.

Premier de Gasperi je potezo
svoje vlade označil kot "združi-
tev sil" proti opoziciji komuni-
stov in njihovih zaveznikov.

TAFT ODKLONIL POZNO VABILO V BELO HISO

WASHINGTON, 15. dec.—
Na banketu časnikarskega klu-
ba, ki se je vršil prošli petek
zvečer, je predsednik Truman
med kramljanjem s senatorjem
Taftom slednjega povabil, da se
udeleži konference kongresnih
voditeljev glede Marshallovega
načrta, toda Taft je odvrnil, da
ima prejšnje obveznosti. To je
ohiški senator očitno storil,
ker je bilo njegovo ime izpu-
ščeno iz formalnega vabila na
konferenco, ki je bilo objavlje-
no pred več dnevi.

VSE PREVEČ ENOLICNO

PORTLAND, Me., 15. dec.—
Mrs. James Nappi in Mrs. Jo-
seph Nappi, ki stanujeta v skup-
ni hiši sta istočasno rodili vsaka
po enega sina. Obe sta se v bo-
linišnici nahajali v isti sobi, obe
sta imeli istega zdravnika, obe
sta sinova prvorojenčka.

Nov grob

JOHN KUJAR

Po dolgi boleznii je preminil
v ponedeljek večer ob pol sed-
mih v mestni bolnišnici John
Kuhar, rodom Hrvat. Star je
bil 69 let in je stanoval na 3620
E. 81 St. Tukaj zapušča žu-
jočo soprogo Antonijo, rojeno
Nickel, sinova Franka in Johna,
hčere Mrs. Antonia Dobies, Mrs.
Anna Mulh in Mrs. Josephine
La Pash ter vnuke. Pogreb se
bo vršil v petek zjutraj ob 8:30
uri iz Louis L. Ferfolia pogreb-
nega zavoda v cerkev sv. Lov-
renca ob 9. uri in nato na po-
kopališče Calvary.

NICK MUZA

Danes zjutraj ob 6. uri je
preminil v sanatoriju na 8114
Euclid Ave. Nick Muza, star 62
let, stanujoč na 3873 W. 135
St. Pogreb oskrbuje Grdinov
pogrebni zavod. Podrobnosti bo-
mo poročali jutri.

Grški monarhisti bodo dobili še nadaljno pomoč?

WASHINGTON, 15. dec.—
Vladni uradniki so danes izja-
vili, da se bo moralo ameriško
pomoč grški (monarhistični)
vladi podaljšati do junija mese-
ca leta 1949, da bi se uspešno
zoperstavila gerilcem.

V sedanje načrte vlade, ki si-
cer še niso končno odobreni, je
vključena zahteva za nadaljnih
\$300.000.000. Vsota bo pa od-
visna od odobritve Marshallo-
vega načrta, ki predvideva po-
moč Grčiji od 1. aprila.

Poleg tega se predvideva tudi
direktno vojaško pomoč grški
monarhistični vladi, ki bo stala
okrog \$160.000.000.

Uradniki, ki so prvotno ver-
jeli, da se bo monarhistično vla-
do lahko postavilo na njene last-
ne noge do prihodnjega junija,
so sedaj mnenja, da se nekaj
takšnega ne more pričakovati.

HUTCHINS OZNACIL OBVEZ- NO VOJAŠKO SLUŽBO ZA "SMEŠEN VOJNI ČIN"

WASHINGTON, 15. dec.—
Kancelar Čikaške univerze
Robert M. Hutchins je snočil ož-
gosal predlagano splošno obvez-
no vojaško službo kot "smešen
in potraten vojni čin."

Odlični pedagog je v svojem
govoru pred Narodnim svetom
za preprečenje vojne med osta-
lim izjavil:

S tem ne bomo dosegli druge-
ga kot podžgali druge narode
proti samim sebi. Ker drugi na-
rodi vedo, da je splošna vojaška
vežba z vojaškega vidika v tej
atomske dobi nesmiselnost, se
nas vsled tega, ker bomo imeli
tako vezbanje ne bodo bolj bali,
kakor če bi ga ne imeli."

NOVI RUSKI AMBASADOR DOŠPEL V AMERIKO

WASHINGTON, 15. dec.—
Sovjetska ambasada je izjavila,
da bo jutri odpotoval v Zedinje-
ne države novi sovjetski amba-
sador Aleksander Semjonovic
Panjuškin. Panjuškin bo zame-
njaj Novikova, ki je bil vsled
rahlega zdravja odpoklican pre-
teklega julija.

S prihodom novega sovjetske-
ga ambasadorja se bodo obno-
vila pogajanja glede ureditve
"lend-lease" dolga v znesku
\$11.297.000.000.

88 LET STAR JE ZE

TRETIČ OČE

DES MOINES, 15. dec.—
Louis Carriazales, ki je star 88
let, je od leta 1945 postal že
tretjič oče.

Carriazales je imel s svojo 23
let staro ženo Mary hčerko San-
dro leta 1945, sina Fredericka
pa leta 1946. Tretji prirastek
družini tehta 7 funtov in 15
unč.

BIVŠI ANGLEŠKI PREMIER UMRL

LONDON, 15. dec.—Earl
Baldwin, ki je trikrat bil pre-
mier Anglije, je danes v staro-
sti 80 let umrl na svojem domu
v Stouport, Worcestershire.

STALIN V MOSKVI

MOSKVA, 15. dec.—Sovjet-
ski premier Stalin se je vrnil v
Moskvo po daljših počitnicah
ob Črnem morju. Pretekli pe-
tek je prisostvoval predstavi v
Bolšoj gledališču.

Dobila državljanstvo

Prošli mesec je postala ame-
riška državljanka Mrs. Joseph-
ine Grlica iz 1551 E. 65 St. Če-
stitamo!

Kongres ne bo ničesar ukrenil glede draginje

Demokratje dolžijo za fiasco republikance, slednji pa demokrate

WASHINGTON, 15. dec.—Danes je postalo jasno, da
ne bo sedanje zasedanje kongresa ukrenilo ničesar glede
inflacije oziroma draginje, ki je za preproste državljane
prvi in najvažnejši problem.

Republikanci, ki imajo večino
v obeh zbornicah, so zadavili
proti-inflacijski program z mož-
no upeljavo delnega racionira-
nja, katerega je priporočal pred-
sednik Truman. Potem je repu-
blikansko vodstvo izdelalo ne-
kakšen lasten načrt, ki naj bi
služil istemu namenu, ampak
tudi iz te moke ni bilo nič kruha.

Sedaj je celotno vprašanje
obtičalo na mrtvi točki. Demo-
kratje poudarjajo, da so za fia-
sko odgovorni republikanci,
medtem ko republikanci odgo-
varjajo, da je kriva trma demo-
kratov.

Kako brezpioden je vsak po-
izkus, da bi se prišlo v okom
inflacijskemu valu, ki stopnje-
ma zajema deželo, se je pokazalo
danes popoldne, ko je koalici-
cija 202 demokratov in repu-
blikancev zavrgla osnutek pro-
grama, ki so ga izdelali repu-
blikanski voditelji.

Nekateri republikanci so gla-
sovali proti načrtu, ker so pre-
pričani, da bi se z istim uvedel
nekakšen omiljeni NRA, ki je
bil osnovni zakon gospodarske
obnove v prvih dnevih Roose-
veltove administracije.

POLJSKI PODPREMIER NA- PADA ZEDINJENE DRŽAVE

WROSLAV, Poljska, 15. dec.—
Na kongresu socialistične
stranke je poljski podpremier
Wladislav Gomulka ostro napad-
dal politiko Zedinjenih držav ter
izjavil, da je Rusija danes edi-
ni branik miru proti "imperia-
lizmu in reakciji Zedinjenih dr-
žav."

Gomulka, ki je tajnik Poljske
delavske (komunistične) stran-
ke, je tudi kritiziral socialiste,
"ki sede na plotu in se ne mo-
rejo odločiti, na katero stran bi
stopili."

Wroslaw, ki se nahaja v in-
dustrijskem okrožju Slezije, je
bil preje pod Nemčijo znan kot
Breslaw.

ANGLEŽI ZVIŠALI CENO PREMOGA ZA IZVOZ

LONDON, 15. dec.—Vlada je
danes naznanila zvišanje pre-
moga za izvoz za 25 šilingov,
oziroma \$5 pri toni, toda ni ob-
javila niti starih niti novih cen.

25 OSEB MRTVIH, KO SE JE PODRL MOST

BOGOTA, Colombia, 15. dec.—
V nekem malem mestu se je
verovzgodno od Bogote se je
včeraj podrl neki most, pri če-
mur je bilo ubitih 25 oseb.

SENATOR TAYLOR BI SEL Z WALLACEOM

WASHINGTON, 15. dec.—
Senator Glen H. Taylor je da-
nes izjavil, da bi bil pripravljen
kandidirati na tiketu tretje
stranke za podpredsednika, ako
bi Henry A. Wallace sprejel
kandidaturo za predsednika.

ARABSKO NASILJE V PALESTINI SE NADALJUJE

JERUZALEM, 15. dec. Arab-
ski teroristi so včeraj vprizo-
rili napad na neki avtobus, pri
čemur je bilo 12 židov ubitih,
15 pa ranjenih.

Rusija umaknila čete iz Bolgarije

LONDON, 15. dec.—Moskov-
ski radio je danes naznanil, da
je Rusija umaknila svoje čete iz
Bolgarije, soglasno z mirovno
pogodbo za Bolgarijo.

Soglasno z mirovnimi pogod-
bami z bivšimi satelitskimi dr-
žavami Nemčije, so tudi Zedi-
njene države umaknile svoje če-
te iz Italije istega dne, kot jih je
Rusija umaknila iz Bolgarije,
namreč preteklo nedeljo.

Kar se tiče Romunije in Mad-
žarske mirovne pogodbe predvi-
devajo, da lahko Rusija drži v
teh deželah čete, da zavaruje
zvezo s svojo okupacijsko zono
v Avstriji.

PROSVETNI ODBOR PODAL POROČILO

WASHINGTON, 15. dec.—
Poseben odbor predsednika Tru-
mana za višjo izobrazbo je da-
nes priporočil, da se onogodi-
prosto javno izobrazbo skozi
prve dve leti na visokih šolah.
Obenem je odbor apeliral, da se
ukinijo omejitve proti zamor-
cem in židom na ameriških šo-
lah.

Odbor je napadel ločene šole
za zamorce in belopolce in si-
stem tako zvane kvote, ki ga
prakticirajo posamezne visoke
šole in ki mnogim skupinam
onemogoča vpis v višje šole.
V odboru se nahajajo znani
profesorji, sestavljen pa je bil
leta 1946, da preišče stanje pro-
svete širom dežele.

KUNT HAMSUN PRIDE PRED SODNJO

OSLO, 15. dec.—Norveški pi-
satelj Knut Hamsun, ki je leta
1922 dobil Nobelovo nagrado za
književnost, se bo jutri začel za-
govarjati proti obtožbam, da je
za časa vojne sodeloval z naci-
sti.

Hamsun, ki je star 88 let in je
skoro popolnoma gluhi, je imel
sina, ki je služil v nacističnih SS
oddelih. Veruje se, da vsled
starosti ne bo obsojen v zapor,
ampak bo le plačal globo.

IZGNANI FRANCOSKI ŠEF ODPOTOVAL IZ RUSIJE

MOSKVA, 15. dec.—Snoči je
odpotoval iz Moskve podpol-
kovnik Raymond Marquis, šef
izgnane francoske repatriacij-
ske misije v Sovjetski zvezi.

AMBASADOR BO PODAL MARSHALLU POROČILO

VARŠAVA, 15.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5911-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) —\$8.50
 For Six Months—(Za šest mesecev) —5.00
 For Three Months—(Za tri mesece) —3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
 For One Year—(Za eno leto) —\$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) —6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) —3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
 Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VNAPREJ NAPOVEDANA INTERVENCIJA

Ob priliki umika ameriških čet iz Italije, je predsednik Truman podal izjavo, katera nedvomno potrjuje, da se bodo Zedinjene države vmešale tudi v civilno vojno, če bi ta izbruhnila v Italiji. Truman je dejal, da bo naša dežela gledala, da se v Italiji "ohrani mir, varnost, svoboda in neodvisnost," navzlic umiku ameriških čet.

Zaradi lepšega je v Trumanovi izjavi pristavljeno, da bodo Zedinjene države intervenirale, če bo "svoboda in neodvisnost Italije direktno ali pa indirektno ogrožena." Direktno pomeni, če bi na pr. Italijo napadla Rusija ali pa Jugoslavija, kar je seveda največja glupost, ker niti Rusija niti Jugoslavija nimata nobenega namena, da bi zanetili novo svetovno vojno. Da pa je ta izjava predsednika Trumana v zvezi z "indirektnim ogrožanjem," je jasno.

Vsled reakcionarne črne vlade de Gasperijske italijanske ljudstvo živi v obupnem ekonomskem in socialnem položaju. De Gasperijska vlada je vlada veleposestnikov, bankirjev, fašistov in klerikalne reakcije. Povsod, kjer so razmere takšne, kot so v Italiji, se ljudstva dvigajo k upor. Ta upor nima nobene zveze z Rusijo, Jugoslavijo ali katerokoli državo, kjer je ljudstvo bodisi z revolucijo ali pa mirnim potom zavrglo stari družabni sistem. Sicer je danes postalo običajno, da se za vse upore in vsa gibanja ljudskih množic dolži Rusijo, toda še pred oktobrsko revolucijo, ki je postavila temelje današnji socialistični Rusiji, so se v svetu ljudske množice upirale, in če je bilo potrebno, so s silo vrgle tiranske sisteme, pod katerimi so ječale.

Izjava predsednika Trumana glede "indirektne nevarnosti" je v zvezi s tem logičnim razvojem v vseh deželah sveta. Tudi Francija je imela svojo veliko revolucijo, imela jo je sama Amerika, imela jo je Rusija, in prav gotovo je, da jo bodo imele še mnoge druge države. Revolucije ne more nihče prepovedati pod pretvezo, da jih neti Rusija samo zato, ker se je zgodilo, da je Rusija bila prva dežela, v kateri so delavci in kmetje zrušili kapitalizem in ustanovili socialistično zvezo. Povsod, kjer imajo reakcionarne vlade težave, da se obdržijo na oblasti, imajo sedaj na razpolago ta izgovor: Rusija ustvarja težave naši deželi, Rusija "indirektno" neti civilno vojno, nemire in stavke. (Saj je pred nedavnim za stavko premogarjev v Peruju bila zopet Rusija odgovorna!)

Predsednik Truman je s svojo izjavo povsem jasno povedal, da se bodo Zedinjene države vmešale v notranje zadeve Italije. Mi smo že enkrat na temu mestu poudarili, da to vmešavanje ni komplicirano. De Gasperijska vlada, ko ji bodo gorela tla pod nogami, lahko enostavno povabi ameriške vojske v Italijo, pa mirna Bosna. Tako je reakcionarna, monarhistična in diktatorska grška vlada "povabila" Angleže v Grčijo, in vnela se je civilna vojna, v kateri zapravljajo ugled iz revolucije rojene Amerike, naši odgovorni državni uradniki. Ali se bo to ponovilo tudi v Italiji? Ali bodo tudi v Italiji ameriški vojaki zatirali voljo italijanskega ljudstva? Truman je odgovoril, rekel je, da bodo Zedinjene države gledale, da se v Italiji ohrani "mir, varnost, svoboda in neodvisnost." To so vse lepe besede. Toda ali pomeni ohraniti "mir, varnost, svobodo in neodvisnost" Italije to, da se navzlic vsem poukom zgodovine obdrži na krmlu takšno reakcionarno vlado bankirjev in veleposestnikov, kot je de Gasperijska? Ta reakcionarna vlada lahko vsak hip izzove "civilno vojno" in pozove v Italijo ameriške vojske. Tudi če bodo pri prihodnjih volitvah levičarske stranke dobile ogromno večino glasov in mirnim potom poskušale uveljaviti resnično in pravo socialno ter ekonomsko demokracijo, bodo simpatije naše vlade na strani tistih, ki so proti ljudstvu.

Baš zato, ker vsi znaki kažejo, da se bo italijansko ljudstvo moralo še dolgo boriti predno bo doseglo svojo neodvisnost in svojo ljudsko demokracijo, je obžalovati to brezpogojno obljubljeno intervencijo Zedinjenih držav v notranje zadeve Italije, ki je morala iti skozi eno najbolj strahovitih vojn, da se je osvobodila fašistične diktature, v katero se jo zopet poskuša pahniti pod firmo "miru, varnosti, svobode in neodvisnosti."

Urednikova pošta

Plesna prireditelj socialističnega kluba

Cleveland, O. — Socialistični klub št. 49 priredi svojo letno plesno zabavo na Božični dan, 25. decembra, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Ples in prosta zabava se prične ob 7:30 uri zvečer. Klub ima za tisti večer najeto v naselbini najbolj pripoznano godbo in to Vadalov orkester. Zato pričakuje veliko udeležbo od strani mladih, pa tudi starejših.

Klub št. 49 deluje v naselbini že mnogo, mnogo let in vedno v korist delavstvu. Daruje in podpira v polni meri vse delavske in narodne kulturne ustanove, kot SANS, otroško bolnišnico, Proletarca itd. Klub je tudi že šel skozi burne čase in to vsled preganjanja naprednega delavstva, katerega se kapitalisti zelo boje.

Torej pridite na to prireditev in pomagali boste dobri napredni delavski stvari. To zabavo bodo posetili tudi peyici in pevke zbora Zarje in nam pri prosti zabavi zapeli nekoliko pesmi.

Tudi postreženi boste dobro. Dobra kuharica Mrs. Mary Erjavec vam bo postregla, naši točaji pa bodo tudi same izbrane moči. Dobro se boste počutili v veseli družbi sodrugov in prijateljev na Božični dan 25. decembra!

Anton Jankovich.

Letna seja društva Tabor št. 139 SNPJ

Cleveland, O. — V nedeljo 21. decembra ob devetih zjutraj se bo v navadnih prostorih vršila letna seja društva Tabor št. 139 SNPJ.

Članstvo je prošeno, da se gotovo udeleži te seje, ker na dnevnem redu imamo volitve in tudi razne druge stvari za rešiti za prihodnje leto 1948. Ne pozabite, da ima letna seja velik pomen za tiste člane, ki skozi leto ne obiskujejo naših sej redno.

Rad bi videl, da bi prišli enkrat vsi skupaj, da bi se medsebojno spoznali. To je v resnici potrebno posebno ker se odbor ne bo sam izvolil, da bo uradoval v prihodnjem letu. Pridite na letno sejo tudi, da ne boste ugovarjali, kot imajo neki navado, češ, ta ni dober, ta ne zna voditi društvo, itd. Jaz pravim, da je vsak dober, ako hoče delati.

Torej na svidenje 21. decembra!

Anton Železnik, tajnik.

Branimo našo ustavo!

Cleveland, O. — Gospod je rekel: pojdite po svetu in učite moj nauk, katerega vsa jaz učim, nauk ljubezni do bližnjega, ter da ne želiš sosedu tistega, kar sam sebi ne želiš.

Dandanes je obratno. Učenci gospodovi so na begu iz dežele v deželo, bežijo pred svojim ljudstvom, svojim narodom, med katerim so sejali srd in sovražstvo, in sedaj se skrivajo pod okriljem reakcije in kličejo: Alah, reši nas — potapljamo se!

Tudi v naši metropoli sta se znašla nezaželjena gosta, ter sta začela bluvati ogenj sovražstva v vrste naših ameriških Slovencev. G. kaplan Gabrovšek, ki je komaj stopil na ameriška tla, je že začel pogon na naše slovenske časopise. Tarča so Enakopravnost, Prosveta in Proletarec in toži jih nič več in nič manj, kot za en milijon dvesto tisoč dolarjev! Pa tudi v Ameriki mu bodo postala tla vroča. Naj g. Gabrovšek čita knjigo "Attacking the Catholic Church" — priporočil bi mu, da naj tudi tam malo podreza in podreza bo v sršenovo gnezdo. Odgovor bo dobil od najvišjega uradnika dr. Samuel Greena, ki ne pozna šale.

Da, tudi mi ameriški Slovenci

ne poznamo šale, ko nam se dreza v naše civilne avobščine, v našo svobodo govora in svobodo tiska.

Prvi amendment naše konstitucije se glasi:

"Congress shall make no laws respecting an establishment of religion or prohibiting the free exercise of speech, or of the press, or the right of the people peaceably to assemble, and to

petition the government for a redress of grievances."

Kdor še ni vedel, da nam to garantira prvi amendment naše ustave, lahko sedaj ve in mi kot državljani Združenih držav imamo pravico jo braniti in tudi moramo iti v bran. Skupaj moramo iti na delo proti takim, kateri mislijo, da so še sedaj pod zastavo kralja Aleksandra, Petra in Vatikana.

F. Rozina.

PRIMORSKE VESTI

Gospodarska vprašanja Svobodnega tržaškega ozemlja

Dne 21. novembra so se pričeli v Kopru razgovori med jugoslovansko gospodarsko komisijo vojaške uprave na STO-ju in gospodarsko komisijo Zavezniške vojaške uprave iz Trsta zaradi izmenjave stališča glede gospodarskih vprašanj svobodnega ozemlja ter vzpostavitve stikov za gospodarsko združitve vsega ozemlja. Upati je, da bodo pogajanja prinesla sporazum, tako, da bodo ukrepi o prehrani lahko razširjeni na vse svobodno ozemlje.

Slovenske šole v Trstu

S splošnim uradnim ukazom Zavezniške vojaške uprave v Trstu je bilo v tem mestu odprto slovensko učiteljsiše. Z istim ukazom so bile uzakonjene tudi vse druge slovenske šole v Trstu.

Obilo obljub, dejanj pa nobenih

Delegacija slovenskega demokratskega ljudstva, ki živi na področju Italije, je bila že pri vseh mogočih gospodih. Bila je pri videmskem in tudi goriškem prefektu. Izrazila je željo slovenskega ljudstva, da se v goriški pokrajini zopet vzpostavi prejšnje občine, ki jih je ukinil fašistični sistem. Gre predvsem za občine Števerjan, Podgora z vasi Pevma, Oslavlje in St. Maver, nadalje Seandraž in Sovodnje. Izražena je bila tudi zahteva glede upoštevanja dvojezičnosti. Kakor videmski, tako je tudi goriški prefekt vse obljubil, pripomnil pa je, da bo treba počakati na odločitev, "ko pride odgovor iz Rima". Vsa politika sedanje De Gasperijske

vlade do slovenske manjšine ni nič drugega nego taktika praznih obljub.

Protest kulturnih in prosvetnih delavcev

Razni pojavi zadnjega časa so povzročili, da so se zbrali kulturni in prosvetni delavci tržaškega ozemlja ter naslovili na ZVU protestno spomenico, v kateri najodločneje protestirajo proti krivičnemu ravnanju anglo-ameriške vojaške uprave na škodo slovenskega kulturnega življenja v Trstu. Ta krivičnost se kaže od začetka do danes zlasti v odločitvah glede šolstva, gledališča in radia. Zadnje čase se je to krivično ravnanje poostriilo s prepovedjo mladinskih in drugih slovenskih oddaj in je doseglo svoj višek s prepovedjo Cankarjevih del. Uprava radia hoče izločiti iz kulturnega življenja Slovencev na Tržaškem-ozemlju največjega slovenskega pisatelja, velikega slovanskega in evropskega umetnika, ki ga Evropa in svet cenita in upošteva. Kdor se drzne Slovencev na Tržaškem-ozemlju pisati, uničuje najvišje kulturne vrednosti in tiste svoboščine, ki jih tudi anglo-ameriški predstavniki vedno poudarjajo. Kulturni in prosvetni delavci Tržaškega ozemlja proglašajo, da si Slovenci nikdar ne bodo pustili jemati takih kulturnih vrednot, kakršne vsebujejo Cankarjeva dela, in pozivajo slovenske, slovanske in druge kulturne kroge, da jih podprejo v borbi zoper tako težke kršitve osnovnih človeških svoboščin na delu Tržaškega ozemlja pod anglo-ameriško vojaško upravo.

Naša pesem

Moja pesem ni le moja pesem,
to je boj vseh nas!
Moja pesem ni le moja pesem,
to je krik vseh nas!

Biti mlad v teh težkih časih,
to se pravi,
brez mladosti biti mlad,
zredi starega sveta propad,
skrivati premnogo nad,
to se pravi biti mlad...

Pa je vendar sreča biti mlad,
biti mlad in pol nad!

Slovenska pesem

Samo milijon nas je,
milijon umirajočih med mrličmi,
milijon, ki pijejo mu kri biriči,
en sam milijon,
ki ga trpljenje krotoviči
in vendar ga nikoli ne uniči!

Nikoli in nikdar!

Zato ker nismo trhle bilke,
ki po toči ovne,
ker mi nismo le številke,
smo ljudje!

Edino hlapci cvilijo ponižno kakor psi
in lajajo, da nas je malo,
da bi v uporu vse pobralo...

O, če ljudi bi ne bilo pri nas,
ljudi, ki ne ubogajo na vsak ukaz,
tedaj bi nas že kdaj odnesel plaz.

Tako pa še živimo,
čeprav nas je milijon samo,
zdahnili bi, da ne trpimo
z uporno, dvignjeno glavo!

PESMI KAREL DESTOVNIK-KAJUHA

JAKAC BOŽIDAR: PESNIK KAJUH
(RISBA S KREDO) KAREL DESTOVNIK

Materi padlega partizana

Takrat, ko je prvič ročice razprl,
takrat si v radosti plašno vtrepetala:
Samo, da mi ne bi, da ne bi umrl!

Takrat, ko na prsih je tvojih še spal,
takrat si mu nežno v solzah šepetala:
Glej, kmalu iz tebe cel fant bo postal.

Postal je tak fant, da bi gore premikal,
nikdar se klicu svobode izmikal.
Tako si mu segla poslednjič v roko,
in v tebi je tlelo: Da! Vrnil se bo!

Zdaj veter raznaša besede njegove,
priluhni natanko, da čuješ glasove:
Lepo je, veš mama, Lepo je živeti,
toda, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!

Pesem matere treh partizanov

Sini moji, moji fantje zlati
ki borite se v gorah,
naj ne bo vas zame strah,
zdrava sem in delam spet pri vas.

A v zaporu mi bilo je,
kot bi konji me sptali,
z mano so tako ravnali,
sini moji, moji fantje zlati,
da bi skoraj vam umrla mati.

Sini moji, moji trije fantje zlati,
krila bi vam morala ob rojstvu dati,
krila in roke mogočne kot so hrasti,
ki nad vami zdaj šume...
Pa sem dala vam le eno srce,
a tega iz prs izrujete
in viharjem ga darujete!

Sini moji, sini moji zlahti,
vaš bom še gladila po lasih?
Če ne vrne se noben od treh,
sini moji, moji trije fantje zlati,
žalostna bo, a ponosna vaša mati.

Po tisoč letih

• Let tisoč in ne samo tisoč,
dva tisoč, še delj in še delj
samo hlepel, hlsal po tebi,
ti leto poslednjih računov
in prvih sadov.

Ti, ki so v srcih te sužnji nosili,
ti, ki tlačani so zate se bili
in ki o tebi smo vsako jesen govorili,
vsako jesen, ko je svet bil prav tak
ko grobišče,
takrat smo si mislili:
kmalu nas sreča in pomlad obišče!

To leto bo naše in naša bo letos pomlad,
prišla bo tako, kot prišla je enkrat,
a vendar drugače.
O—s cvetjem, a s puško na rami,
letos bo v boju prišla,
in s kosami,
s katerimi bomo plevel pokosili,
z rokami prišla bo, ki z njimi
iz kamenja bomo gradili,
iz kamenja tega sveta,
ki letos ga bomo zrušili.

Zato bo to leto le naše,
in naša bo letos pomlad!

PREŽIHOV VORANC:

Boj na požiravniku

(Nadaljevanje)

Deset oči se je uprlo v Dihurja. Prihajal je v zagato.

"Kakšne vere so gospoda?"
"Naše... Toda gospoda se ne reče ne drže... Vsi pridejo v peklo..."

S tihim zadoščenjem so plavale otroške oči nad zelenimi tratami. "Kaj bo z grofovimi gozdarjem?" je vprašal Pungra, ker ga je ta nekoč zalotil pri prepevanju paši in ga natepel.

"Tudi on bo pogubljen!"
Otroške misli so vrtale dalje.

"V cerkvi pa sedi v prvi klopi!"

"Bog odpusti... Na sodni dan bo pa razdeljeval plačilo."

"Zakaj ne zdaj?"

"Tako je svet narejen."

"Zakaj nam je vzela mater?"

"Hotel jo je imeti pri sebi, ker je bila pridna."

Otroci so se zamaknili v nebeske višave.

"Tam sta Bog in mati!"

"Da, tam sta!"

"Ali je še daleč od Svinjske planine?"

V daljavi se je nebo dotikalo široke Svinje.

"Se zelo, zelo daleč!"

Medtem ko so otroci strmeli v lajno obzorje, se je Dihur zamaknil v razprostrto pliberško dobrovo. Žitne barve, ki so se prelivala med osmojenimi borovimi gozdovi in se topile v soparo, so ga popolnoma osvojile, da je obležal nepremično na trati.

Tedaj so otroci utihnili in tudi oni zrl v pravljico daljine.

Prečudne, njim neznane dežele. Vsa širna dobrova se je bleščala v zorečem žitu ali ajdovem cvetu. Bila je kakor potica, ki zapeljivo dehti in se smehlja.

Cez čas so prekinili zamaknjeno:

"Tam, kjer je toliko žita, ne manjka kruha."

"Ne manjka ga bogatim, ali manjka ga revnim!"

"Ali so tudi tam revni ljudje?"

"Tudi tam, toda laže se živi, kakor tukaj v hribih." — —

Mahoma:

"Čigavo je tisto polje?"

"Grofovsko in kmečko."

"Koliko krav ima grof?"

"Sto krav!..."

Kakor ukopani so se otroci zamaknili v pliberški grad, ki se je bleščal v soncu, kakor v nadnaravno, čudežno prikazen iz onega sveta.

Tako so doraščali Dihurjevi otroci, že zgodaj polni mrznje do vsega, kar je dišalo po gospodi. Za uk so ostajali trdoglavi, komaj je vsak znal podpisati svoje ime in izpovedati za silo deset božjih zapovedi. Za svet

se niso menili, razvijali so se v neprodne nezaupljivce, ki so zakrknjeno zrl izpod resastih čel v osovraženo okolico.

Z dvanaestimi leti je Neč delal že v gozdu in še tisto leto je dobil kilo. Oče ga ni gnil k zdravniku, temveč je dobil cel prnico iz Komeljnja, ki je bolezen zagovorila. Nato ga je prevezal s pasom ter ga potolažil:

"Boga zahvali, vsaj vojak ne boš!"

Kljub vsem naporom je Dihurjevo gospodarstvo začelo iti rakovo pot. Na polju so vedno manj pridelali, letine so bile slabe, zaslužki pičili, potrebe in draginja pa so rastle iz dneva v dan. Nekaj let po ženini smrti je Dihur zopet prišel na dva repa, eno kozo in par ovac, hkrati pa je lezel v nove dolgeve pri trgovcih in lesnih prekupevalcih, za katere je delal. Slabi časi so se obetali. Delavci in kajzarji so prerokovali:

"Če bo šlo tako dalje, bo prišla vojska..."

Kljub temu pa Dihur ni izgubil poguma. Videl je, da otroci doraščajo in da si bodo kmalu sami zaslužili vsakdanji kruh.

6

Od kar je živel dihurški rod, je gorela tudi želja, priti do njive, ki bi rodila krompir. Že stari Dihur je nekoč na tujem svetu napravil novino za rž in krompir. Toda po nekaj letih, ko je bila zemlja očistena in je pričela roditi, je posestnik sam pridržal novino. Sedanjí Dihur je upal, da mu bo sosed odstopil suhi rob nad njegovo mlakuzo. Na tihem je svet preiskal in našel, da je kakor nalašč za krompir, da je suh, peščen in globok. Toda sosed mu ga ni hotel prodati.

(Dalje prihodnjič)

Društveni koledar

DECEMBRA

19. decembra, petek. — Veterans Club — Ples v avditoriju SND.

20. decembra, sobota — Spartans No. 576 SNPJ — Ples v avditoriju SND.

21. decembra, nedelja — Ples ženskega odseka v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek — Ples Soc. kluba št. 49 JSZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

V najem

se odda opremljeno sobo. Za naslov se poizve v uradu tega lista.

KUPITE VAŠA BOŽIČNA DARILA PRI
PTAK'S

VSE V POHIŠTVU — ledenice — pralni stroji — plinske in električne peči — likalniki — svetilke — pražilniki radijske kombinacije — slovenske in hrvatske plošče. NIZKE CENE — PRODAJAMO NA ODPLAČILA

Dostavimo na dom

PTAK'S — 5416 Broadway — MI 8050

Damo koledarje — Odprto vsak večer

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO
proti OGNJU — NEVIHTAM — AVTO POŠKODBAM,
ITD., pokličite

JOHN ROŽANCE

15216 LUCKNOW AVENUE

Kenmore 3662

PRODAJALEC ZEMLJIŠČ IN ZAVAROVALNINE

27. decembra, sobota. — Društvo Sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ — Ples v avditoriju SND.

28. decembra, nedelja — Ples Podr. štev. 41 SZZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo — Silvestrova zabava zbora "Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

ŽENE, DEKLETA,
FANTJE IN MOŽJE!

Pridite po razna fina in lepa darila k nam! Imamo vsakovrstno blago, ki se ga potrebuje pri družini — za mater, očeta, hčer in otroke, majhne in velike.

Fantom in dekletom se tudi priporočamo, da pridejo po lepa darila — za moške imamo nogavice, rokavice, kravate, srajce, jopiče in vsakovrstno spodnje perilo.

Za ženske, dekleta in otroke imamo pa vse, kar potrebujejo — od nog do glave.

Pri nas tudi dajemo zelene Eagle znamke, in ko imate napolnjene knjige, jih lahko prinesete k nam in dobite za \$3 vrednosti v blagu.

Le pomislite koliko si prihranite in koliko manj sitnosti imate, če si pridete nakupiti vaše potrebščine k nam mesto, da greš v drenj v mesto, kjer dobite eno stvar na enemu nadstropju, drugo na drugem mestu, itd., pri nas si pa z lahko izberete iz obširne zaloge, ki je na ogled na enemu nadstropju.

Priporočamo se vam v obisk — žal vam ne bo.

ANZLOVAR'S
DEPT. STORE

6214 St. Clair Ave.

EN 8042

Razno

Mlada dvojica

Želi dobiti v najem stanovanje s 4 sobami. Je mirna in poštena. Kdor ima za oddati, naj pokliče

EX 9629

POHIŠTVO

popravimo in nanovo tapetiramo na vašem domu. Damo nove trivrstne vzmeti in dobro napolnjene sedee, itd. Pokličite

SW 6890

1142 E. 66 St.

VAŠI ČEVLJI
BODO ZGLEDALE KOT NOVI,
ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar

16131 ST. CLAIR AVE.

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY

18115 Neff Rd., IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

JUGOSLOVANSKE POŠTNE ZNAMKE

dobite pri

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Harmonike

neve in rabljene; junior ženske in profesionalne vrste. Ekskluzivni Ranco modeli.

August LeVanti Home Studio

3201 W. 97 St. WO 2242

Odprto ob večerih in nedeljah

HARMONIKE

vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah

VSE DELO JE JAMČENO

Se priporočam

ANTON BOHTE

R. D. 2, Clymer, Pa.

31. decembra, sredo. — Silvestrov večer Kluba društev SDD v Društvenem domu na Recher Ave.

Dela za ženske

PRODAJALKA
Ženska z znanjem knjigovodstva, ki bi se naučila šiviljskega trgovstva. Tedenska plača. Vprašajte za Mr. Chambers.

SINGER SEWING MACHINE CO.

1016 Euclid Ave.

STENOGRAFA
Ne nad 35 let stara; ji mora ugajati splošno pisarniško delo; stalno delo v prometnem oddelku. 5½ dni tedensko. Tedenska plača.

THE WESTERN EXPRESS CO.

1277 E. 40 St.

Trgovine
naprodaj

Tiskarna naprodaj

Izvrstna prilika. Izkušen tiskar z dobro ustanovljeno tiskarno in prvovrstno opremo, želi prodati. Prometen kraj. 2-10-15 Press, 1 avtomatični tiskarski stroj.

RA 2459

Zemljišča

Izvrsten nakup

Za takojšnji prevzem. Za eno družino, 5 sob; fornez na plin. Nizki davki. Prodaja sam lastnik.

PO 4693

Razno

Odrasla družina

išče stanovanje s 4 ali 5 sobami. Kdor ima za oddati, naj pokliče

HE 6156

POZOR, LOŽANI IN V
OKOLICI

Naprodaj je moje posestvo, ki je med Viševkom in Bajerjem. Hiša in vrt z dobrim sadnim drevjem, nekaj gozda, prostor v gmajni, gozd v gmajni, 4 njive v meri 88 or. Vse skupaj je cenjeno na vrednost 120 tisoč dolarjev. To je v ameriškem denarju \$2,200. Jaz podpisana posestnica tega premoženja bi rada prodala kakemu kupcu tukaj v Ameriki, ki bi hotel kupiti za svojece v domovini. Po dogovoru dam tudi malo ceneje. Prosim pišite še za več pojasnil.

MARGARET GRIMSICH,
290 E. Huston St.,
Barberton, O.

Trgovci v Lakewoodu

želi dobiti 5 ali 6 sob v najem na zapadni strani mesta. 3 odrasle osebe. Pokličite

BO 9730 ali LA 3991

ŽENE IN DEKLETA!

Nabavite si nov klobuk za praznike že sedaj! Na željo vam naredim klobuk po meri in vašemu okusu. Delo je lično in cene so zmerne. Se priporočam za obisk, ker imam lepo izbero vsakovrstnih klobukov.

MILDRED ADAMIC

22812 NICHOLAS AVE.,

IV 2938

Bivši vojaki

imajo priliko, da se izučijo barbarskega dela, katero je zelo dobro plačano.

Zglasite se pri

ED KOVAC

960 E. 185 ST.

Marinko's
Beverages

Pivo, vino, cordials in šampanjec za božične in novoletne praznike dobite pri nas po zmerni ceni.

Dopeljemo na dom

416 E. 156 ST., IV 3170

31. decembra, sredo. — Silvestrov večer Slov. nar. doma in Kluba društev SND — Ples v obeh dvoranah SND.

Dela za ženske

Prodajalke
POLNI ČAS;
TEDENSKA PLAČA.
Fanny Farmer Candy Shops
1930 E. 6 ST.

Knjigovodkinja — tipkarica

za vodstvo urada v skladišču.

Izvrstna prilika za pravo osebo.

State Bottle Co.

2722 E. 51 ST., HE 7177

Graphotype operatorica

Za delo na stroju na kolesa; dobra plača na teden ali od komada. Pokličite

MR. MEYER — CHerry 6340

HIŠNA DELA

Išče se žensko za hišna opravila v modernem domu; popolnoma opremljena perilnica; oče in hči sta zaposlena. Mora biti dobra kuharica in zanesljiva ter zmogna postreči gostom. Prosta ob četrtkih in nedeljah. Vpraša se kadarkoli razen v soboto ali nedeljo, med 9. zj. in 4. pop. Plača \$25 tedensko.

3815 W. 34 St.

Hišnica

Stalno delo — plačane počitnice.

Tedenska plača, uniforme. Dobre delovne razmere.

YMCA

2200 Prospect

Dela za moške

Metal Cabinet Finishers
VISOKA PLAČA OD URE.
STALNO DELO.

McMillin Metal Works

1794 E. 55 ST.

Išče se pometalca

MORA BITI ZANESLJIVO DELA.

VEC. PLAČA OD URE.

Za delo od 4. do 12.

EX 2626

Pressman

ZA KLUGE IN MILLER STROJE.

IZURJEN. PLAČA OD URE.

W. H. Kull Co.

1051 POWER AVE., CH 4337

Horizontal Boring Mill

operator

IZURJEN — PLAČA OD URE

BOEHNEN TOOL CO.

13958 Lorain Ave.

Moški za šivanje in vlaganje

preprog

IZURJEN — PLAČA OD URE

Stalno delo. Zglasite se osebno.

WEST SIDE CARPET CLEANING

COMPANY

4005 Bridge Ave.

Diemakers

Zmožni izdelati lamination

dies; tudi brusarji na drugih

finih delih. Plača od ure.

Tools & Gages, Inc.

3112 E. 63 ST.

(Vzemite E. 55th poulično do

Truscon)

IŠČE SE

OSKRBNIKE

Moški srednje starosti; pošteti in

z priporočili, za snajenje in oskrb-

niško delo. Dobra plača od ure.

AMERICAN STEEL &

WIRE CO.

2650 Broadway — MA 0375

Moški dobijo delo

takoj

Imamo več služb na razpo-

lago v naši livarni.

Izborna prilika.

Visoka plača na uro.

Zglasite se danes.

Chase Brass &

Copper Co., Inc.

1155 BABBITT RD.

Euclid, O.

KUNSTEL'S NITE CLUB

Endicott 9208

Special Friday Fish Fry

Saturday Chicken Dinner

Good Music

Come One, Come All—Come Big, Come Small

Call for Reservations

6616 St. Clair Avenue

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo

vsem našim odjemalcem in prijateljem!

ANTON IN ANČKA LUZAR

6723 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Pri nas dobite vse vrste dobro žganje, pivo in vino in okusen prigrizek. Ob priliki se oglasite pri nas.

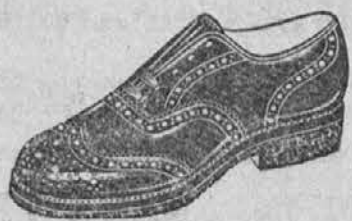
Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

DAVE'S SHOE STORE

FINO OBUVALO ZA VSO DRUŽINO

716 East 152nd Street

Glenville 1766

Vesele božične praznike s željo, da bi novo leto prineslo novo življenje, želimo vsem!

PRI NAS IZVRŠUJEMO VSA POPRAVILA NA AVTIH VSAKOVRSNIH IZDELKOV.

Avto lično prebarvamo in zravnamo ter popravimo ogrožje. Cene so zmerne in delo jamčeno.

Prodajamo Hudson automobile

GABRIEL - LACKNER, INC.

15316 Waterloo Road

IVanhoe 5812

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

B. J. RADIO SERVICE

HEnderson 3028

Prvovrstno delo na vseh radijah. Vse delo jamčeno. Prodajamo prvovrstne radije. — TUBES.

Se priporočamo vsem, posebno pa društvom za "Sound System" za v dvorane, na prostem in za piknike.

1363 East 45th Street

FRANK "TINO" MODIC, JR.

GOSTILNA

6030 St. Clair Avenue

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter dobrim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem.

Pajk in njegova umetnost

Najstarejši inženirji na svetu so brez dvoma pajki, kot jih zaznamujemo z ljudskim imenom: znanstveno ime za to vrsto živali pa je: arachnida. V časih, ko človek še ni umel rabiti svojih možganov, ko se ni mogel domisliti, da bi z roko lahko pobral vejo ali kamen in se branil za svoje življenje ali zdravje, je že bila na svetu ta vrsta inženirjev. Pajki so veliki umetniki v svoji stroki, za kaj jih tako neradi vidimo in pobijamo, kjer moremo, nam je res uganka. Ali so škodljivi? Nikakor ne. Ni izlepa boljšega prijatelja človeškega kot je pajk, kateri uniči ves mogoč mrčes. Menda je s pajkom tako kot s krtom: prvega pobijamo radi pajčevin, drugega pa radi krtin, dasi spadata med najboljše pomočnike. Pajki so mesojedci in žive od mrčesa — love ga v svoje pajčevine.

Imamo več vrst pajkov, ki jih po domače razdelimo nekako tako: hišni vrtni, poljski in travniški. Vsaka izmed teh vrst ima zopet po več razredov, ki pa imajo po večini vsi jako enake navade. Pri pajkih ni enakopravnosti — ženske so prave vladarice, ki koljejo neusmiljeno vse, kar jim pride pod oblast — celo svoje možje. Pajki so lovci in inženirji z eno. Vsak izmed nas pozna pajčevino — ali veste, da predstavljajo jako umetno in večkrat jako premišljeno delo? Gotovo ste večkrat videli proti luči znan kolobar, ki je ves prepleten s tankimi nitkami in na um vam je prišlo vprašanje: kako neki dela pajk vse to? Vsi pajki niso seveda enaki mojstri v pletenju mrež. Med največje spada takozvan vrtni pajk.

Vrtni pajk nastavlja svoje preteče mreže med drevjem. Ponajprej si izbere pripravno mesto — vzemite to dobesedno, kajti pajk proučuje, predno se odloči, kje bo stala bodoča mreža. Kakor hitro določi prostor, leze do najvišje veje ali perja, na katerega misli pritrditi prvo nit. Tam jo dobro zalepi, potem se pa izpusti proti tlom na svoji niti, katero dela sproti. Kakor hitro zadene ob kako vejico ali pero, jo pritrdi. Tako ima pajk prvo podolgovato nit.

Nato pleza na nasprotno stran. V primeroma tisti višini, kot je pripeta prva nit, pripne drugo in se zopet izpusti proti tlom, dokler ne pride do kake opore. Ko so dve podolgovati niti napete, gre po eni do vrha in pritrdi tretjo. Po prejšnji niti gre polagoma proti dnu, potem pa z novo nitjo včasih preko velikih ovir do prve, ki je bila napravljena in po tej do vrha. Tako ima napravljeno tretjo nit, ki je med prvimi in drugim začetkom ter visi prosto proti tlom. Pajk jo začne skrčevati na ta način, da jo je, dokler ni tako kratka, da spne oba zgornja konca med sabo in nit je čisto vodoravna. Če človek ogleduje pajčevino, se ti niti najbolj čudi in vedno mu je uganka, kako pride pajk na drugi konec. Zda vemo, da jo nese tako, kot bi vi hoteli zvezati dva drevesna vrha z vrvo. Privezati jo morate najprej na en vrh in plezati seveda v ta namen na drevo, potem jo izpustite doli in

nesete zopet s plezanjem na drugo drevo.

Kakor hitro ima pajk dve podolgovati niti in eno počez, gre večkrat po tisti pokrižni niti, da jo napravi dovolj močno. Nato gre v kote in veže po dve niti med sabo, da je vse bolj napeto. Nato začne delo v sredini, katerega ste gotovo že videli. Pajk gre hitro od enega stebrička do drugega, napravi nove niti in če je kje katera odveč, jo uniči s tem, da jo požre. Ko je vse delo končano, čaka na svoj lov.

Je še ena druga vrsta vrtnih pajkov, ki imajo to posebnost, da napno svoje niti nenavadno daleč. Večkrat gredo od vrhov velikih trav do drugih, pa tudi od debela do debela. Kako sprede pa to mrežo? Po tleh ne more iti, ker je prevelika trava. Leteti ne more, ker vemo, da nima nobenih peruti. Kaj pa, ko bi izpuščal nit in jo prepustil vetru, da jo nese, kamor hoče in pripne nekje?

Človeku, ki opazuje pajčevino, pride najprej to na misel. Ampak to delo ni tako enostavno kot si mislimo. Veste, kaj je zmaj? Ne tisti, ki je pod svetlim Jurjem ali celo tisti, ki leti na gotove čase in podira drevje in hiše. Tak zmaj mislimo, kot ga znajo napraviti otroci. V podobi križa dve palici, papir preko in potem dolg rep — zmaj je gotov. Dene se ga na dolgo nit in teče z njim v vetru — kmalu se začne dvigati in plava vedno višje in višje.

Kdo je začetnik zmaja? Pajk. Druga vrsta vrtnega pajka namreč začne mrežo tako: spleza na najvišjo bilko trave ali grma in splete ploščato pajčevino v podobi otročjega zmaja. Je jako lepljiva in lahka. Najmanjša sapica jo dvigne in nese — pajk izpušča nit iz sebe, po več palcev na minuto. Kadar se mu zdi, da je vsa igra trpela že dovolj dolgo, leze nekoliko proti tlom, da se prepriča, če se je zmaj kje vjel. Ako se še ni, gre zopet na vrh in izpušča nadaljno nit.

Veter zanese zmaja, zagrabi kje kako vejico ali bilko ter se takoj prime. Kakor hitro se pajk prepriča, da je prijeto, gre takoj po tisti niti in jo predlož podvaja, to se pravi: prvi niti dodaja še drugo in tretjo, dokler ni dovolj močna. Potem splete mrežo kot drugi pajki.

Kolikokrat je šel človek po gozdih in vsako toliko nam je šla preko obraza kaka pajčevina. Nekatere so jako dolge, druge zopet kratke — a vse so delane na enak način.

Potem je še več vrst pajkov, ki pa niso taki umetniki kot ti. Jako poznan je tisti travniški pajk, ki napravi nekaj lijak in čaka na dnu na plen.

Najbolj enostaven delavec je kletni pajk, ki se prav nič ne trudi, da bi kaj lepega napravil. Kar spravi se v kak kot in ga prevleče na vse strani z nitkami. V par urah, pa je pajčevina gotova.

Tega in sobnega najbolj preganjamo. Sta namreč tako muhasta, da postavita svoje mreže najraje tje, kjer se najbolj vidi. Poleg žrtev nalovita tudi dosti praha, da je pajčevina vedno bolj debela. Pajk čaka ali na sredi pajčevine ali kje v kakem kotu na svojo žrtev. Pride muha ali komar — če se jima posreči dovolj hitro rešiti se, je dobro. V naslednjem trenutku je namreč že pajk poleg, ki

gre brž nekolikokrat okoli s pajčevino in odide proti domu. Spotoma se ustavi in premišlja. Če se pajčevina precej stresa, si pravi kot star pozabljivec: kaj pa, če bi bil premalo privezal? Hitro korači nazaj, doda še par nitk in delo je končano. Ko se oglasi lakota, hajdi na žrtev. Danes malo, jutri malo in nazadnje ostanejo samo še perutnice kot spomin na nekdanjo žival.

Med večjimi pajki je posebno poznan križovec, ki ima velike rumene rise po zadku. Stari možički in ženske so ga kaj pridno gledali — večkrat so se zdele tiste črte podobne kaki gotovi številki in potem hajdi v loterijo. Če ne bo že terna, bo vsaj kaka amba.

Marsikaj ima ljudstvo dobrega, marsikaj zopet slabega. Ali ste že videli, kako so v starem kraju devali zaprašene pajčevine na rane? Sveža pajčevina bi bila mogoče čisto dobra, ampak take se težko dobi. Zaprašena ima pa že polno praha in bacilov ter je nevarnost, da se rana zastrupi.

Pajk je tudi v ljudskih primerah in pregovorih. Pajkove mreže za lov se rabijo v vseh podobah: fant jih nastavlja, da vjame dekleta, oderuh, da spravi kolikor mogoče pod svojo streho, politik pred volitvami, da si zagotovi zmago. Kdor se pusti vjeti, se vjame včasih srečno, včasih nesrečno, kakor je slučaj.

VOJNI ZLOČINCI SE SELIJO IZ ITALIJE

Rim. (Tanjug). — Znani vojni zločinci iz Črne gore Djuro Soč je dobil pooblastilo od predstavnikov Čila, Brazilije in nekaterih drugih južnoameriških držav, da organizira premešanje novih skupin pobeglih četnikov v države južne Amerike. Soč je v taborišču Palese že organiziral prve skupine emigrantov za odhod v Čile in Brazilijo. Kot predsednik kraljevskega "nacionalnega komiteja" skrbi Soč za to, da bi v Južno Ameriko odšlo samo "najbolj zanesljivi" četniki, odnosno tisti, ki so s svojimi zločinskimi dejanji neločljivo povezani z okorelimi vojnimi zločinci. Pri delu jim pomagajo angloameriške vojaške oblasti v Italiji.

Tako je bil s pomočjo britanskih okupacijskih oblasti organiziran transport jugoslovanskih emigrantov in "razseljenec", ki beže v južnoameriške države. To skupino v glavnem sestavljajo bivši ustaši in četniki, ki so bili nameščeni v taboriščih v Bagnoliu, Tranju in Barletti. V napoljskem pristanišču so se vkrkali na britansko ladjo "Lestriere", ki je že odpeljala eno skupino teh izdajalcev v Južno Ameriko.

Večina beguncev odhaja v Čile, katerih predstavniki so jim preskrbeli predpisane listine. Ta četniško-ustaški transport je spremljal britanski polkovnik Fimbley, ki je želel potnikom mnogo sreče v "novi domovini", z begunci pa je odpotovala tudi angleška lady Simons, ki jih bo spremljala do Argentine in Čila.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Ako hočete dobro božično kosilo, pridite k nam po fine prekajene šunke in želodce. Vedno prvovrstno sveže meso.

Zlate's Meat Market

662 EAST 140th STREET

MUIberry 9160

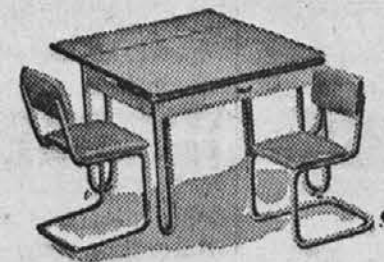
Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

ADDISON FURNITURE

7210 St. Clair Avenue

6929 Superior Avenue

HEnderson 3417

Trgovina z najmodernejšim pohištvo. Pri nas dobite vedno dobro blago po nizki ceni. — Se priporočamo za obisk.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

A. BROFMAN

DEPARTMENT STORE

Blago je vedno najboljše kakovosti, cene zmerne, postrežba uljudna.

6806 St. Clair Avenue

Modna trgovina z moško in žensko opravo
Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

TIEBER'S HOME BAKERY

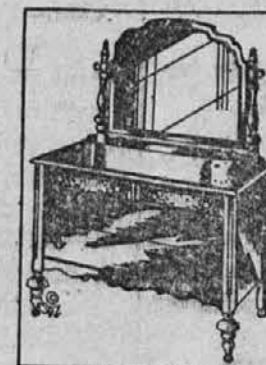
7406 St. Clair Avenue

Iskrena božična in novoletna voščila vsem

Postregli bomo z najboljšim pecivom.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Oblak Furniture

6612 St. Clair Ave.

HE. 2978

LOUIS IN JENNIE OBLAK

VENETIAN BLINDS CURTAIN RODS
ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.

6532 ST. CLAIR AVENUE

ENDicott 3154

Window Shades and Wall Paper

Shade Manufacturers and Cleaners

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

PETER KEKIC

6622 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

Pri nas dobite vedno dobro vino, pivo in žganje.
Se priporočamo za obisk.

JOE IN JENNIE LEVSTIK

1169 East 76th Street

GOSTILNA

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli bomo vedno s svežim pivom, vinom in prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

WHITE CITY BAR

East 140th St., vogal Darwin Ave.

Julia in John Sustarsic

Liberty 9837

FISH FRY VS AK PETEK

GODBA VSAKO SOBOTO

7900 St. Clair Avenue

STEAKS — BARBEQUE RIBS AND

FULL COURSE DINNERS

MARY & JOE SUSTARSIC

5379 St. Clair Avenue

Endicott 9741

Gostilne

VSAK PETEK, SOBOTO IN NEDELJO IGRA
IZVRSTNA GODBA JOE SUSTARŠIČA

Pri nas vedno dobite dobro pivo,
žganje in vino ter okusen prigrizek

Skupno želimo vsem našim gostom
in prijateljem vesele božične praz-
nike in srečno ter zadovoljno novo
leto!

GODBA ZA PLES VSAKI PETEK
IN SOBOTO

GLEN PARK CAFE

PIVO—VINO—ŽGANJE

MR. IN MRS. FRANK CHAMPA

1049 East 185th Street

IV 9501

Se priporočamo za naklonjenost.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto
želimo cenjenim gostom!

SPOMIN

Mira Pucova:

Hodili smo po Krasu, bil je maj, a vroče kakor poleti. Sonce se je neusmiljeno odbijalo od zdaj visoko, zdaj nizko zloženih kamnov, ki so vsepovsod odrobili bomo travo. Nikjer potoka, nikjer reke—samo plitve okrog le mlake, kjer Kraševci napajajo živino, in tudi iz mlak je toplo žarelo. V tej vročini je vrnjalo s posebnim razpaljenim, razkošnim vonjem temnordeča kraška zemlja. Rodovi so jo negovali, z ljubeznijo znašali grudo vrh grude in ograjevali njeve z zidovi, da je ne bi odpihala strašna kraška burja.

Sredi pustinje je ležala pred nami prekopana v globoke dišeče brazde, tu rdeča krpa, tam rdeča krpa, ležala je kamenju iztrgana, ovenčana z girlandami mladih, v špalir pripetih trt med že odcvetelim sadnim drevjem. Izrabljen je bil vsak kosček grude, vsaka temnordeča drobtinica je dihal življenje in veselost, okoli pa so tožno molčali mrtvi kamniti griči, se dvigali v srebrenkastem valovanju in tam daleč prehajali v mračno gmoto Trnovske planote.

Naenkrat se je Rok ustavil in si obrisal potno čelo. Bine mu je položil roko na rame. Tako sta stala molče, prijatelj poleg prijatelja. Bine nikoli ne bo pozabil, kako je Rok tretji dan po veliki hajki nekje vrh žgaveca žvečil kos trde svinjske kože, žvečil, žvečil do onemoglosti in potem dal njemu. S tem kosčkom kože sta v lakoti zapečatila prijateljstvo bolj, kakor če bi si bila po indijansko kri izmenjala. Od tega je več kakor dve leti, a Rok je še zmerom tako mršav in skrušen na pogled, kakor bi tudi zdaj živel ob samih suhih kožah.

"Ali se spominjaš?" je naposled vprašal Rok Bineta in pokazal s prstom proti daljnim temnolisastim pobočjem. Odgovora ni bilo treba. Tišina je bila polna spominov, ki so kar sami odgovarjali na vprašanje. Rok je nagubal čelo, da si skoraj videl njegove misli: Mir je? Saj ni mogoče! Vsa čas bo počilo izza tiste skale! Strmel je tja, kjer so bili nekoč najhujši boji, proti Trnovem. Dolgo časa je gledal v tisto smer, kakor da se mu je nekaj odprlo. Naposled je rekel: "Zdajle sem se spomnil na Franceta!"

"Jaz tudi," je rekel Bine. "Kaj se je zgodilo z njim? Izgubili smo ga v hajki."

"Ali ne veš? Takrat so na Vojškem četniki mučili mladega fanta. Privezali so ga na tisto drevo poleg cerkve—jezik so mu izrezali in iztaknili oči. Tako je kričal, da so se od groze vsi ljudje poskrili. Bojim se, da je bil France. Mlad, visok, v partizanski uniformi. Pozneje so ga naši odkopali z drugimi žrtvami vred, jaz pa nisem mogel zraven, da bi ugotovil, če je pravi. Mno go sem jih že videl takih, ki so pred smrtjo padli Nemcem in četnikom v roke, nekatere sem celo fotografiral. Če bi bil France, pa ne bi prenesel. Ali še veš? Tako čeden fant je bil in tih. V zadnji uri pa je kričal! Vse tisto, kar so napravili iz njegovega obraza, da je kričal..."

"Torej ne veš za gotovo, če je bil on?"

"Ne vem. Rad sem ga imel. Bolje je, da ne vem."

Tišina nad Krasom. Nad goli mi skalami, nad rdečo zemljo je preleteti razžarjeno nebo samotni ptič in se izgubil kakor spomin na Franceta, ki je bil s Krasa doma.

Pozneje pa mi je Bine pravil:

Da, nekje s Krasa je bil France, najstarejši izmed petih otrok, očetu podoben, ki je umrl v fašistični ječi. Zaradi te podobnosti ga je imela mati neznansko rada, kar preveč. Pa tudi France je bil navezan nanjo. Kadar je govoril o materi, se mu je čisto posebna luč prižgala v očeh, ki so postale mehke in velike kakor pri majhnem otroku. Saj je bil pri svojih 16 letih skoraj še otrok—otrok s puško na rami.

Ko bi bil dočakal svobodo in z nami vred vkorakal v Trst, bi ga bila prišla obiskati mati. Tedaj bi ju videl, kako se pod roko vodita po tržaskih ulicah, on visok kakor jelka, s šopom pokončnih rjavih kodrov na glavi, ki so ga delali še višjega, ona pa majhna, zelo drobna v svoji črni nedeljski obleki—dobri, z gubami prepreženi obraz bi ji sijal. Morda ga je prišla iskati v mesto, vpraševati po njem. Morda je dolga blodila in čakala, da se bo naenkrat pojavil izza kakkega vogala, kakor se je tistega jutra prikazal v gozdu pred menoj—z brzostrelko na rami, visok in smešno mlad.

Še zdaj dobro vem, kako je bilo. Vso noč smo bili na premiku, deset ur smo hodili. Zjutraj smo se ustavili v globoki zarezi med dvema gorama, v mladem, še golem bukovem gozdu. Tam je bil izvir—velika redkost za te kraje. V tanki, lesketajoči se črti je tekla po dnu zareze. Ustavili smo se poleg vode. Ko smo pogasili žejo, smo kar popadali po tleh. Ta ali oni je še vprašal: "Kdaj bomo jedli?" V globeli je že gorel ogenj, ki so ga bili na hitro zavarovali s kamni. Spet se nam je obetal tisti naš strašni neslani močnik. Vojški položaj je bil nejasen, nekje izza Kobilce, proti Banjski planoti je pokalo. Mi pa smo ležali, kakor da nam ni to nič mar, ležali smo z dvignjenimi koleno, roke pod tilnikom in gledali skozi redko vejevje v nebo, ki se je rumenilo v prvi zarji.

Nemci zožujejo obroč okoli nas, kdo ve, če se ne bomo čez (Dalje na 6. strani)

VINKO MODERNDORFER:

Kmet je oral na dan
Treh ževljev

Koroška narodna pripovedka.

Kmetske ljudi v Mežiški dolini je zadela vselej kazen, kadar se niso držali zapovedane ga počitka. Ljudje in živina imajo pravico, da se po truda polnem delu tudi pošteno odpočijejo. Za delo je dan, noč pa za spanje. Natančni čas, kdaj se naj delo opusti, naznanja večerno zvonjenje.

Kmet Piko v Podpeci se je večkrat pregrešil zoper to človeško in božjo nezapisano zapoved, a je imel po vsakem prestopku ponoči sitnosti. Kadar se je preveč pregrešil, mu je gonilo ponoči ovce iz hleva. Ne-

koč jih je našel šele po par dneh v Stoparjevem, vse prestrašene, ko so se stiskale skupaj kakor slaničke v sodu. A ko je še vozil po večernem zvonenju žito s polja, je vozilo celo noč snope okoli njegove hiše. Če je še sekal ob prepovedanem času steljo, si slisal potem vso noč na dvorišču sekanje stelje. Te in podobne izkušnje so nekatere domačine pripravile tako daleč, da po večernem zvonjenju ne nesejo nič več ne v hišo pa tudi ne iz hiše, kar je za ljudi, ki rabijo v poznejši uri kaj od kmeta, zelo sitno.

Nekdaj je bil v Podpeci kmet, ki se za takšne malenkosti ni hotel brigati. Povdarjal je vedno: "V silo se ne razločuje petek od svetka, repo je treba saditi, kadar dežuje, žito pa žeti, kadar je zrelo." Delal je tudi ob nedeljah doma in na polju, ne da bi ga zadela za to kdaj kakšna kazen. To ga je opogumilo, da ni hotel več upoštevati niti največje praznike.

Neko leto se je dogodilo, da se je praznoval praznik svete Helene in največji kmetski praznik "Treh ževljev" skupno na 15. aprila. Bil je torej dvojni praznik. Kmet se je bil pripravil, da gre orat na Stoparjevo. Njegova žena mu je odsvetovala ga prosila in končno rotala, da naj nikar ne skuša Boga. Kmet je bil trdo glava in ni poslušal nikakih nasvetov. Vse tarnanje njegove žene in rodilo samo ta uspeh, da je dal hlapcu in dekli na izbiro, gresta li žnjim na polje, ali pa ostaneta doma. Hlapec in dekla sta šla s kmetom. Voli pa so bili ta dan zelo muhasti. Najprvo se niso pustili vpreči, predno je začel orati pa se mu je pokvaril plug. Ko je končno vendarle vse popravil, pa voli niso hoteli na njivo. To je kmeta in hlapca tako razjezilo, da sta udrihala po volih kakor besna in jih končno le primorala do vožnje. Ko so izorali prvo brazdo, so našli na koncu brazde krvav žebelj. Kmet se ni menil za to malenkost in načel novo brazdo. Ko je izoral polovico druge brazde, se je prvo brazda pordečila kot kri, druga brazda se je pa že sproti pordečevala. Na koncu druge brazde so se pokazali trije krvavi žebli. Kmet in hlapec se pa še zdaj nista hotela izpametovati in opustiti oranje, pa tudi dekla se je samo odurno smejala. Načeli so tretjo brazdo — a tedaj se je stresla zemlja, na mestu kjer so stali, je nastala hipna odprtina in pogotnila vole, plug, hlapca in dekle. Na mestu kjer se je to zgodilo se še danes pozna majhna vdolbina. v zemlji. Par dni nato so našli v mlaki pri Mošeniku, to je v dolini, oddaljeno pet minut od Črne, volovski jarem in deklin kite.

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite najboljšo olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug

LODI MANDEL, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 WATERLOO ROAD
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30
dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah

Oglašajte v...
Enakopravnosti

ANDREW RUZIK

6704 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

FRANK KLEMENČIČ

1051 ADDISON ROAD

HEnderson 7757

Barvar in dekorator

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

PODPIRAJTE VAŠEGA SOSEDA!

47 let v tej naselbini

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.

Office and Yard:

1321 Marquette Road

HEnderson 5080

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim posebnikom in prijateljem!

MR. & MRS. JOE BELAJ

GOSTILNA

3304 St. Clair Avenue

Pri nas dobite vedno najboljšo pijačo, pivo, vino, žganje ter dober prigrizek. Prijazno se priporočamo, da nas rojaki obiščejo.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim gostom!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

MR. & MRS. FRANK CERKVENIK

Gostilna

4502 ST. CLAIR AVENUE

V naši gostilni vedno postrežemo gostom vljudno in prijazno z okusnim prigrizkom in najboljšo pijačo.

Želimo vsem vesele božične in novoletne praznike!

ACME DRY CLEANING

672 East 152nd Street

Obleke sčiščene pri nas izgledajo kot nove, ker napravimo vedno prvovrstno delo.

Naš telefon je: GLenville 5374

"SAY IT WITH FLOWERS"

JELERCIC FLORIST

15302 WATERLOO ROAD

IVanhoe 0195

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem rojakom in prijateljem!

Vesel božič in srečno novo leto želimo vsem prijateljem in znancem!

JOHN'S CAFE

JOHN IN JENNIE MULLEC, lastnika

689 EAST 200th ST.

KE 9816

Pri nas dobite sveže pivo, pristno vino, dobro žganje in okusen prigrizek ter veselo družbo.

COLLINWOOD DRY CLEANING

FRANK KOVACH, lastnik

15210 Saranac Road

GLenville 4746

Dobro sčistiš in lepo zlikana obleka napravi vsakega lepega. Pri nas napravimo vedno prvovrstno delo. Pridemo iskati in pripeljemo na dom.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto!

JADE TAILORS AND DRY CLEANERS

17001 Grovewood Ave. IV 5585

FOR HONORABLE MILITARY SERVICE

Mi vam sčistimo in zlikamo, da bo izgledalo kot novo. Točna in prijazna postrežba. Se priporočamo.

MR. in MRS. P. ROPOS, ml., lastnika.

SON CLEANERS & DYERS

DVE TRGOVINI

406 EAST 156 STREET, IVanhoe 5252

526 EAST 200 STREET, IVanhoe 5221

CISTILNICA

Mi pridemo iskati in dopeljemo na dom. Lastujemo in obratujemo lastno čistilnico, kjer izvršimo prvovrstno delo pri čiščenju in likanju. Se priporočamo.

MICHAEL A. SON, lastnik

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

DR. P. B. VIRANT

OPTOMETRIST

PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

15621 Waterloo Rd. — IV 6436

v poslopu North American banke

Vsem Slovencem želimo vesele božične in novoletne praznike!

SPOMIN

(Dalje s 5. strani.)

neka ur spet obrnili in marširali deset ur, 12 ur. Marširali bomo, marširali, od utrjenosti speč na nogah. Od nekod bo užgalo, borba bo, skušali se bomo prebiti. In spet neskončni marš...

Cezdalje manj besed je bilo med nami, postajale so tišje. Najbrže sem zadremal, a predramil sem se, ko se je po strmini zakotalil kamen in priletel v našo dobro staro mulo, ki je raztovorjena počivala ob izviru. Rok je poskočil in zavpil: "Kdo je to prekleto teslo?"

Krivec, ki je bil kamen sprožil, se je prikazal med bukvami. Bil je France. Napotili so ga k meni.

"Tovariš načelnik! Tukaj sem!"

"Opazili smo vsi, da si tukaj, strela! Toliko da nam nisi mule ubil. Od kod?"

"Iz brigade. Po nalogu štaba." "Bog se usmili, kakega dolgana so nam poslali! Pa menda ne misliš še rasti?"

"Ne, tovariš načelnik," je rekel zelo resno.

"Kadiš? Tu moja cigareta, a samo tri dime, prosim! Zadržaj je."

Potegnil je prvi dim, počasi puhnil in previdno otresel pepel s cigarete. Ni se me upal prav pogledati. Bil je neroden, nekam telebanast na svojih dolgih nogah, mlad kakor mlado žrebe. Naenkrat se je nasmehnil in po dekliško nagnil glavo na rame, v desnem licu se mu je napravila jamica. Spet je potegnil dim in rahlo zardel, ko me je postrani pogledal. Po tretjem dimu mi je hotel vrniti cigareto.

"Pokadi do konca! Boš ubogal? Smatraj za direktivo!"

Na ta ukaz se je zasmehal prišerno kakor otrok, ki še ne zna govoriti, ampak s smehom pove, da mu je dobro na svetu. Od tistega trenutka sem ga imel rad.

Tako je postal France eden izmed naših, kurir sodnega odseka. Reči moram, da smo v začetku imeli mi več dela z njim kakor on z nami. Nekoč je skočil čez skalo in si, teslo nerodno, zvil nogo; potlej sva mu Rok in jaz stregla kakor dojenčku. K sreči smo bili takrat na bazi v Lokvah. Bilo je avgusta. Tak mir je vladal, kakor da sploh ni bilo Nemcev.

Napravili smo mu ležišče pod šotorom sredi visokih smrek. Nikoli v svojem življenju še ni bil bolan. V brigadi je poleg njegovega padlo nič koliko tovarišev, on pa nikoli ranjen, niti praske! Da je moral zdaj ležati, mu ni šlo v glavo. Sram ga je bilo. Nepristano nam je s svojo oteklo nogo vstajal, a čim bolj je njega gnalo kvišku, tem bolj se je Rok delal važnega in ga potiskal nazaj. Strašno imenitno se mu je zdelo, da je on, ki je majhne postave, lahko krotil dolgina.

"Ali boš ostal, kjer si, piščanec neumni? Še kazen bi zaslužil, ker si iz same nepremišljenosti zvil nogo. Ko bi že bilo v bo-

ju, nič ne rečem! Tako pa... Zakaj sploh puščajo otroke k partizanom? Povej, zakaj te je pustila mama v hribe?"

"Saj me ni pustila," je rekel France in skoraj na jok mu je šle.

"Torej si ji ušel? Še lepše!" In Rok si je začel na videz ježno drgniti koščeno brado. Matere ni več imel, pač pa mačeho, ki ji je bilo še ljubo, da se je pastorka znebila. Ze nekaj dni smo bili pošteno lačni, godrnjali smo: Taka intendanturo pa pasja figa! Zdaj je Rok najbrže v mislih na Francetovo mamo, ki je ni poznal, privlekel iz žepa svoj zadnji zaklad, prgišče kuhanega neslanega fižola, in ga stisnil Francetu v roko: "Tukaj imaš!" Potem se je obrnil stran in se naglo oddaljil, da se mu France še zahvaliti ni mogel.

France me je gledal postrani, spodnja ustnica mu je podrhtevala. Nisem vedel, zakaj mu je hudo. Trudoma se je zbral. Na en mah si je stlačil ves fižol v usta in ga pojedel. Po vsej sili je moško gledal predse. Potem je rekel z zamolklim glasom:

"Znaš, šel sem od doma, ne da bi se bil poslovil!" Prsti so se mu skrčili na prsih, hitro je zadihal. "Saj veš tovariš, kakšne so ženske!" Proseče me je pogledal. "Mama je mama..."

"Nič ne maraj, France, tudi jaz sem šel v hribe, ne da bi se od matere poslovil. Ljubici si lahko rekel z bogom, tudi ženi — z materami pa je bil križ."

France se je premaknil na ležišče. Spet me je pogledal z velikimi očmi žalostnega otroka.

"Že prej enkrat sem ji rekel: 'Sliši, mama, bom šel, znaš, k partizanom!' Ona pa: 'Nič ne misliš, kaj bo z nami?' Kadar fašisti pri nas koga pogrešijo, odpeljejo vso družino in zažgejo hišo in zato je mama mislila, da me bo lahko zadržala. Rekel sem ji: 'Pa napravi drug seznam, mama, na vratih in izpusti moje ime! Tako fašisti ne bodo vedeli, da manjkam, kadar bodo prišli v vas. Od domačih nas nihče ne bo izdal!' Ona pa mi je vrgla roke okoli vratu. Nikoli prej je nisem videl jokati, niti takrat ne, ko smo dobili vest, da je tata umrl. Zdaj je jokala in me stiskala k sebi in vpila, da me ne bo več videla živega, če pojdem. Saj je mama zmeraj vedela, kaj delam."

"Včasih me po cele noči ni bilo domov, če sem imel opravka na terenu. Enkrat je celo našla revolver v mojem žepu, ko sem se preoblečel: 'Ej, mama, znaš, v teh časih se moramo tudi otroci bojevati. Našega tate so fašisti umorili — in jaz naj jih ne streljam?' Takrat je bila čisto tiho in mi je vrnila revolver. Mislim sem, da vse razume, dokler ji nisem rekel, da mislim v hribe."

Okolu naju je zaživelo taborišče s svojim večernim življenjem. Velikega ognja nismo smeli zakuriti, da nas ne bi opazila "štorklja," pač pa je skoraj

pred vsakim šotorom med visokimi bakrenosivimi stebri smrek migotal plamenček majhnega ognja v višnjevo tišino večera. Pred našim šotorom sem jaz sam vzdrževal "večni ogenj," kakor sem to delal še pri skavtih. Zdaj sem vrgel na plamen koš debele veje, da je tla naprej. Obetala se je tiha noč ob robu gozda s požgano, molčečo vasjo pod nami, noč, polna luninega svita in dolgih temnomodrih senc, polna spominov.

"Nekega dne v septembru, znaš, sem obil težke čevlje," je rekel France. "Šel sem od doma, kakor da ni nič, še roke nisem dal mami, ker bi se ji čudno zdelo. Odkar sem ji omenil, kam nameravam, je pazila na vsako moje kretnjo. Stala je na pragu in gledala za menoj, jaz pa se nisem obrnil, nisem si upal. Zdaj mi je žal, da tega nisem storil, znaš, lahko bi se spominjala, da sem jo še enkrat pogledal in bilo bi ji laže."

"Pusti te misli, France! Saj bo kmalu konec vojne."

"Ko se bom vrnil domov, bom zelo dober z njo! Nikoli nisem maral kopati na njivi. Saditi in skrbeti za rože na vrtu, to da! Imeli smo tako majhen vrt za hišo, kakor je tale moja dlan. A njivo sem sovražil. Koplješ, koplješ, zalivaš zemljo s svojim znoj, potem pa pride suša in ti ves trud pože! Zdaj pa bom rad kopal na njivi, samo da bo mama zadovoljna."

Senca je šla mimo našega šotora. Obrnil sem se. Nikjer nikogar. Potem sem jo videl. Videl sem Francetovo mamo, kako gre v ranem jutru z motiko na rami na njivo — zdaj mora kopati ona. Videl sem jo, kako se ozira proti hribom. Imela je zelo droben in žalosten obraz in nepremično naju je gledala. Franceta in mene. Ni dobro, če partizan vidi slike, ki jih ni. Tako sem nekoč po petdnevem maršu, ko nismo ničesar zaužili, videl okoli sebe vse polno kruha in sem skoraj pobesnel...

Potegnil sem si z roko čez oči. Seveda ni bilo ničesar! Rok je že spal poleg naju, nisva ga opazila, kdaj je prišel. Ležal je na trebuhu, veke je imel napol odprte. Nekje še glas harmonike in krik samotne ptice, zadnji razgovor je ugasnil, samo nočni veter je že razgibaval zrak, da je leno valoval kakor počasna voda. Med svetlimi lisami mesečine in črnimi sencami smrek so rožnato ugašali naši majhni ognji...

Kaj bi pravil, koliko potov sva že prehodila s Francetom, on pred menoj s puško na rami, težko otovorjen z najino prtljago! S svojimi dolgimi koraki je meril zmerom nekaj metrov pred menoj kamnita pota, dolga neskončna pota čez Kras, pa čez Trnovsko planoto in čez Banjško; navzdol v dolino, mimo belogardističnih postojank čez Sočo, v Benečijo — in nazaj v Cerkno.

Včasih je postal, se ozrl proti meni, zmeraj mu je tiho šlo na smeh. Slabe volje ni bil nikoli, sicer pa nas je vse držala na nogah tista naravnost nečloveška vera v dober konec, v zmago, da

(Dalje na 7. str.)

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

MR. IN MRS. ANTON MIHELICH

830 Babbitt Rd.

IVanhoe 4511

Pri nas dobite vedno meso najboljše vrste ter prvovrstno grocerijo. Prijazna postrežba.

Kadar je kaj narobe z vašimi vodnimi cevmi, pokličite nas. Vedno garantirano delo.

MICHAEL CASSERMAN

Plumbing, Heating and Repairing

18700 Shawnee Avenue

IVanhoe 3877

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

TECK'S TAVERN

882 EAST 185th STREET

IVanhoe 9560.

Mr. in Mrs. Joseph Telavcio, lastnika

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek in veselo družbo.

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

Želimo vsem Slovencem vesele božične praznike in srečno novo leto!

LUSTRIK TOOL CO.

PETER LUSTRIK, lastnik

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

DR. WILLIAM J. LAUSCHE

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

15621 Waterloo Road, KEnmore 4212

CHELI'S WATERLOO CAFE

16017 Waterloo Road

FRANK CHELIGOY, lastnik

Za dobro pijačo in prijetno družbo obiščite našo gostilno. Vsak petek serviramo ribjo pečenko.

Imamo sobo za domače zabave.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim obiskovalcem in prijateljem!

Vsem rojakom in rojakinjam želimo vesele božične in novoletne praznike!

Re-Nu Auto Body Co.

JOHN POZNIK, lastnik

982 EAST 152nd STREET

zraven Post Office na Five Points

Mi vam popravimo fenderje in body na vašemu avtomobilu, da bo kot nov.

DELO GARANTIRANO — CENE ZMERNE!

Naš telefon je GLenville 3830

Pri nas dobite vedno dobro sveže pivo in okusno vino, kakor tudi okusno pripravljena mrla in gorka jedila.

MR. & MRS. ROZANC

1178 Babbitt Road

RE 9890

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem in znancem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

SYLVIA CAFE

MR. IN MRS. JOE KOPINA, lastnika

546 East 152nd St.

Pivo—vino—žganje ter okusen prigrizek. Se priporočamo vsem za naklonjenost.

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

VICTORY TAVERN

513 East 152nd Street - KE 9735

DINE & DANCE

GODBA IN PLES VSAKO SOBOTO

Pri nas vas postrežemo z najboljšo pijačo—pivom, vinom in žganjem ter finimi domačimi jedili. — Priporočamo se za obisk.

Albina (Opaskar) Richter — Mitz Slapar

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem.

CARL RIHA

Krojač

15312 WATERLOO ROAD

Delamo nove obleke in popravljamo stare

Čistimo in likamo

Vsem deiničarjem, drušvenikom in vsem posejnikom izrekata

DIREKTORIJ IN KLUB DRUŠTEV SLOVENSKEGA DRUŠTVENEGA DOMA

na 20713 Recher Avenue

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Lidija Bogdanovič:

VREDNO JE ŽIVETI

Bolnica je bila nameščena v velikem zdravilišču ob morskem obali. Morje se je penilo in valovalo. Zrak je bil topel in nebo je bilo sivkasto—jasno.

Na mojem oddelku se je novi bolnik osvestil. Vročina je padla in kriza je prešla. Bil je blede, ustnice so mu bile ožgane, dihal je nekoliko laže, toda še vedno je bil zelo slab. Prinesli so ga nezavestnega in sedaj je začuden ogledoval svojo okolico.

"Kako vam je ime?" sem ga vprašala.

Široko je razkril temne oči in ni odgovoril ničesar.

Meni se je zdelo, kakor da bi postal še bledejši.

"Mihaelov. Kaže, da je nem," je zašepetala sestra.

Ničesar več nisem vprašala, samo motrila sem ga in tipala slabo, a že pravilno utripanje. Bolnik se je dvignil, nekaj napisal na kosček papirja in mi ga izročil. "Zdravnica, ne izgublajte časa z menoj... Če so vam potrebni, vam jih napišem."

"To bo poslednje delo v moji življenju..."

"Zakaj poslednje?"

Mrko me je pogledal in v njegovih očeh sta bili strašna praznina in tista hladna težnja po smrti. Nisem mogla strpeti. Vsa prevzeta sem odšla.

"Taki končajo s samomorom," sem rekla medicinski sestri in odredila večji nadzor.

Teden dni pozneje mi je izročil svoje pisanje. Zvečer po delu, ko sem legla na trdo posteljo, sem ga prišla brati.

"... Razumem vaš trud. Zdravniku je potrebna zgodovina na bolezen. A jaz sem človek, ki je obsojen na smrt, popolnoma navaden človek, s čisto vsakdanjimi slabostmi. Potrebno je, da povem na papirju, česar ne bom nikoli več povedal z jezikom. Mogoče pride za tem kmalu to, kar se imenuje smrt, a jaz bi ji rekel rešitev. Ne vem, od kod bo prišla, najbrže iz mojih lastnih rok. To ni izmišljotina. To je resnica, prav tako kruta kakor smrt."

"Ko prečitam do konca, se uverite, da življenje s svojo radostjo, bolečino in tegobo nima več nobenega smisla. Mogoče vas spočita in jasna misel ne vidi v tem ničesar razen naravnega teka dogodkov in njihovih posledic. Tudi to bo prav."

"Rodil sem se v velikem mestu N. v družini glasbenika in skladatelja. Od detinstva so me obkrožali sonce, morje in ljubezen roditeljev. Doraščal sem vesel in zdrav. Oče in mati sta razmišljevala, kam bi z mojo znatno željo, živahno naravo. Mene pa je od zgodnjega detinstva vlekel k umetnosti. Strastno sem čital in vneto poslušal Bethovnovne sonate, opere Čajkovskega in Glucka."

"Kmalu sem pričel igrati na klavir in moji starši, ki jim je bila glasba poglavito v življenju, so me vpisali v glasbeno šolo. V meni pa ni bilo posebnih sposobnosti in bil sem srednje dober učenec. Ne rečem, da me

glasba ni mikala, a bilo je v meni še nekaj drugega, česar si nisem mogel pojasniti, le "slutil" sem, da je to igralska umetnost. Na očetovo priporočilo so me sprejeli v konservatorij. Toda kljub temu nisem opustil svoje nakane in se vpisal naskrivaj v dramsko šolo. Od tistega trenutka svojega zanimanja nisem več posvečal glasbi.

"Razumljivo je, da so postali moji glasbeni uspehi vedno slabši. Četrto leto sem povedal staršem, da me glasba ne mikala, da hočem postati umetnik besede. Oče je smatral mojo odločitev za višek lahkomišelnosti in zahteval, da končam konservatorij. V razburjenju sem odpotoval v Moskvo, kjer sem dovršil svoje študije in bil nameščen v enem izmed moskovskih gledališč. Za mladega človeka je bilo to mnogo."

"Pričela se je nova doba mojega življenja. Ne bom se ustavljal ob svoji ljubezni in poroki. Tak zakon bi imenoval nesrečen. Ko se mi je rodil sin, mi je bilo, kakor da mi ni enakega, a jaz, ljubljeneč sreče, sem stremel kot sokol v višine, k umetnosti."

"V delu med tajnimi umetniške besede, sem skoraj dosegel umetniške uspehe. Imeli so me za nadarjenega in zaupali so mi odgovorne vloge. Tovariši so me ljubili zaradi veselega, odkritega značaja. Sreča je bila v mojih rokah."

"V začetku vojne sem šel s svojimi tovariši kot prostovoljec na fronto. V težkih borbah me sreča ni zapustila. Prekažil sem se in bil odlikovan."

"Leta 1942 so nas Nemci obkolili in mene, ki sem ležal v nezavesti, so odpeljali v ujetništvo. Ko sem se zavedel, bi se bil končal v izbruhu besa. Toda orožja ni bilo. Priklenjen sem bil na posteljo. Strašen občutek, da ti ni so vzeli le orožja in obleke, temveč tudi sonce, zrak, prostost. Včasih mi je bilo, kakor da sem umrl. Takrat sem zatrl misel in ustavil dihanje in misli, vse je bilo tam brez pomena."

"Kot ujetnik sem pričakoval zasmeha, toda nasprotno, ravnali so z menoj uljudno in izredno ljubeznivo. Rane so se celile in pričel sem hoditi. Nekega dne so me poklicali v zdravniški kabinet. V njem sta sedela dva nemška častnika. V pogovoru z menoj sta lomila ruščino in popolnoma v redu sta končala akt z označko mojega poklica—mojster umetniške besede (gledališki igralec)."

"Nato sta mi zastavila nekaj vprašanj o razporedu naših edicij. Odklonil sem odgovor. Tedaj sta mi predlagala, naj nastopim na radiu v ruščini s programom, ki mi ga bodo oni določili. Tudi to sem jima odbil."

"Zvečer mi je bolničarka ljubezno prinesla zdravila. Brez pomisleka sem jih izpil do dna. Kmalu nato me je prevzel občutek strašne zaspanosti in nemoči. Prišli so bolničarji, me položili na nosila in nekam odnesli."

Drugega se ničesar več nisem zavedal.

"Tisto jutro po narkozi sem se počutil slabo. Težko sem dihal. Toda osebe... Z injekcijami so mi lajšali bolečine. Sestra mi je po kapljicah dajala vodo. Zaradi morfija sem ves čas prijetno dremal."

"Peto noč mi niso dali več injekcije. Leže v postelji sredi vzdihov ranjencev sem nenadoma začutil, da nimam jezika. Ta občutek je bil tako močan, da (Dalje na 8. strani)"

SPOMIN

Nadaljevanje s 6. str.

Smo se lahko smejali, tudi ko je postajalo čedalje huje. Same borbe, hrane nič, nemški obroč okoli nas pa sklenjen.

Na Veliko noč pred koncem smo šli zjutraj preko Mrzle Rupe do Gačnika. Ponovno smo poskušali, da se prebijemo. Nemci so pritiskali za nami, pred nami so bili, na levi in na desni. V ozki dolini med dvema hriboma so nas zajeli z vseh strani. Naenkrat šali, baci, bombe! Na čistini so naši padali, da je bilo strašno. Treba se je bilo prebiti čez ozko grapo v hrib, kjer je štab že našel zavetje v gozdu. V grapo pa je užigal nemški mitraljez.

Bilo je zelo mirno, čisto jutro—zrak negiben, drevje mrtvo kamen. Dvajset naših je že padlo v travo, zviti so bili v klobčič ali pa so ležali iztegnjeni s prekrižanimi rokami ali s pestmi na obrazih, kakor da si hočejo oči zavarovati—njihova kri se je lesketala v soncu. S Francetom sva se stisnila za visoko skalo, ti je izgubljeno stala ob poti. Tam sva čakala ugodnega trenutka, da se poženava naprej; nič ne vem, koliko časa je minilo. Pet korakov stran je ležal tovariš, ki je hotel k nama, ležal je s prestreljeno glavo. Če bi zdajle skočila in se spustila po tistem žlebu v grapo! Francetove oči so me gledale nepremično, zaupljivo. Naenkrat sem zaslišal svoj lastni glas, ki mi je zvenel strašno tuje: "Nič ne maraj, France! Kmalu bo konec. Še tole bova prestala, potem se boš vrnil domov!"

Užigalo je kar naprej. S Francetovega ranjenega zapetja je rekla kri. Ni me puščal iz vida. Veke so mu trepetale, tako je pazil na vsak moj gib. V desni roki je držal revolver, ranjeno levico je opiral na skalo. Za skalo je bilo varno.

"K mami se boš vrnil!" sem rekel skoraj veselo.

"Da, vrnil se bom!" Moral je kričati, da je prekril regljanje strojnica. "Mama je zmerom vstala prva, da nam je vsem skuhala kavo. Znaš, jaz pa bom vstajal še pred mamo! Tako zgodaj bom vstal, da ji bom kavo prinesel na posteljo!"

Videl sem njegov obraz pred skalo, ki se je bleščala v soncu. Tako natančno sem ga videl, kakor izrezanega z ostrim rezilom—vsako potezo, vsako trepalnico, vsako znojno kapljico na čelu. "Za menoj, France!" sem zavpil in se spustil po žlebu.

Nikoli več ga nisem videl.

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

TONY in CHRISTINE KEBE, lastnika

WELCOME TAVERN

937 East 222nd St.

Pri nas dobite vedno prvovrstno žganje, sveže pivo in pristno vino ter okusen prigrizek. — Se priporočamo za obisk. Godba za ples vsak petek, soboto in nedeljo. Pohane ribe vsak petek.

WATERLOO RECREATION

Joseph Pozelnik, lastnik

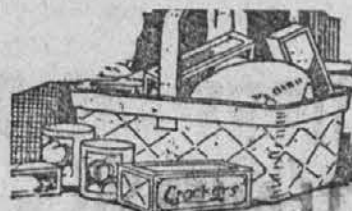
IVanhoe 9595

15721 Waterloo Road

Želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

STANDARD FOOD MARKET

854 East 185th Street

Polna zaloga finega svežega in prekajenega mesa in grocerije.

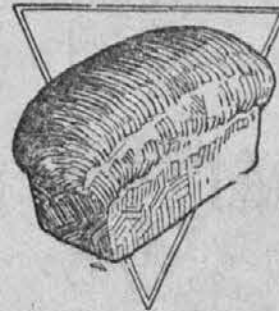
Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

COLLINWOOD BAKING CO.

16006 Waterloo Road

IVanhoe 7526

Želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

FRANK KURE

16021 Waterloo Road

KEEnmore 7192

Izvršujemo vsa dela, spadajoča kleparski stroki. Popravljamo strehe in vsakovrstne forneze. — Se priporočamo. Cene zmerne.

BARVAMO HIŠE ZUNAJ IN ZNOTRAJ

Vedno prvovrstno delo. — Zmerne cene.

JOE PINTAR

389 EAST 160th ST. — IV. 6067

Želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Waterloo Dept. Store

15504-12 WATERLOO ROAD

Trgovina, kjer se dobi vse po nizkih cenah. Imamo popolno zalogo lepih pomladanskih oblek za dekleta, žene in otroke. Fino spodnje perilu, nogavice, lepe klobuke, kravate in srajce. Fine in trpežne čevlje za celo družino.

Vsem rojakom in rojakinjam želimo vesele božične in novoletne praznike!

EUCLID WINDOW SHADE CO.

505 EAST 185th STREET

KENmore 4343

Slovenska trgovina

Polna zaloga Venetian Blinds, ki so v okras vsaki hiši

MR. MAVER, lastnik

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

JOHN MODIC6911 ST. CLAIR AVE., ENdicott 9340
GOSTILNA

Priporočamo našo gostilno rojakom v poset.

Vedno bomo najbolje postregli pa najsibo z najboljšo pijačo—žganjem, pivom ali vinom ali pa z okusno jedjo, ki je vedno sveža.

Želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem!

SHORE TAVERN

1273 East 55th Street

GOSTILNA

Mr. in Mrs. Frank Godic, st., lastnika

Pri nas dobite dobro pivo, vino in prigrizek.

Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

RENO CAFE

10401 Reno Avenue

DIamond 6299

Dobro pivo, vino in tobak

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

PROGRESIVNE SLOVENKE

krožek št. 1,

WATERLOO ROAD

želi vsem vesele božične praznike ter srečno novo leto polno zadovoljstva in vzajemnosti med narodi.

Naprednim ženam in dekletom se priporoča, da pristopijo k organizaciji "Progresivne Slovenke," ker stremi za pospešenjem splošnega dobrotita.

ANGELA KALIN, predsednica

MARY VIDRICH, tajnica

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

GLOBOKAR'S FRIENDLY SERVICE

JOHN J. GLOBOKAR, lastnik

1075 East 185th Street--Corner
Chapman Avenue

KENmore 9796

Mobilgas — Mobiloil — Graco Motor Vitalizer

SPLOŠNA AVTOMOBILSKA POPRAVILA

Naša posebnost je poprava generatorja, "starterja" in "voltage regulatorja." Pridemo iskati vaš avto in ga pripeljemo nazaj.

VREDNO JE ŽIVETI

(Nadaljevanje s 7. strani)

sem takoj previdno potipal z rokami svoja usta. Otiral sem jezikov koren, še boleč in zatečen, in nenadoma sem pridržal dih, zakašljaj in izpljunil strjeno kri.

"Groza me je spreletela do mozga. Okoli mene so stekali in se dvigali ranjenci, meni pa je bilo, kakor da bi nehal živeti. Ničesar nisem občutil razen strašne praznote. In čudno, nisem verjel temu, kar se je zgodilo.

Nekega dne, ko sem že preživel nesmiselnost svoje nesreče in strah pred dejstvom, da nimam več jezika, so mi z ljubeznivim nasmehom izročili potrdilo, da sem vojni ujetnik, ki je po Hitlerjevi milosti izpuščen v Sovjetsko zvezo.

"Šel sem mimo vasi, gozdov in polj. Žene so mi dale kos trdega kruha ali čebule. V gozdnem mraku sem legel na vlažna tla, nato sem v bojazni bežal naprej in zdelo se mi je, da je vse v brezumnem begu: drevesa, krpe neba in zemlje. V glavi mi je krožilo, padal sem, se znova dvigal in bežal. Samo ena misel se mi je zagrizla v možgane: povedati v domovini o strašni operaciji, povedati za vsako ceno...

"Šel sem naprej in hodil sem že po sovjetski zemlji. Spominjam se, da sem padel na rodno grudo. Kaj se je zgodilo z menoj in kako sem prišel k vam, se ne spominjam.

"Zdaj ni več v meni tiste temne bojazni. Ni je. Videl sem življenje in smrt. Doumel sem, da sta človeštvo in svet še zelo mlada, če ne razumeta, kaj prinaša fašizem, kake strašne muke pripravlja človeštvu, kako brezumno se pripravlja na uničenje vsega mladega človeštva. To bi hotel povedati vsemu svetu, a nimam jezika. Zdaj ste se prepričali, da moje življenje nima nobene vrednosti.

— "Ivan Mihajlov."

Komaj se je zdanilo. Topel veter je vel skozi okno. Morje je bilo tiho in temno. Strašna po-

vest se je končala. Šele tedaj sem opazila, da jočem. Predstavljala sem si obraz tega velikega mučenika, njegove čudovite, tihe, žalostne oči in blede, mirno lice. Drgetala sem ob misli na to, kar je preživel.

Pretekla sta dva meseca. Pomlad je prinesla sončnega zelamlanja. Le Mihajlov je bil kakor prej žalosten in ravnodušen do življenja. V iskanju poti, po kateri bi ga izpeljala iz slepe ulice, sem izbegovala srečanje z njim in z vprašanji, ki jih stavi bolnik zdravniku. Z vsem srcem sem težila, da bi mu pomagala. Ta moja silna težnja je rodila v meni vero v srečen izid. Vedno krepkeje niti so me vezale z njim in z vsemi ostalimi. Te niti nas vežejo trdno za vedno.

Zvečer sem šla v oddelek, priselila k Mihajlovu in mu stisnila roko. "Ivan Sergejevič," sem rekla, "nocoj je tako lep večer. Npravite mi uslugo in zaigrajte kar koli na klavir."

Z zadivljenim pogledom mi je nežno in nepričakovano pritrdil. Skupaj z nekaterimi ranjenimi smo ga obkrožili. Prišel je igrati.

Zaigral je nekaj stvari Griega in Chopina, a nato ga je prevzelo in prišel je popolnoma neznano melodijo. Čutila sem pravi vihar bolečine, stikov in ihtenja; čutila sem, kako stiska železje verige živo srce in kako umira. Nekaj se je zganilo in te poneslo v silnem begu, grmadilo drugega na drugega kot ledene plošče. Iz tega so vstajali brezumni kriki, vzdihni in gluhi ropot. Svet se reši, človeštvo umira. Močan in strašen potok nosi ruševine v brezdanje brezno. Le tisto silno hotenje po smrti postaja...

Počasi sem prišla iz odrevenelosti. Ne glasba, temveč hipnotizne sanje so rasle pred menoj in pred vsemi, ki so poslušali. Pred vsemi pravim, kajti nekdo si je zakril obraz in jokal, drugi so bili blede in mislili vsak na svojo stvar.

Nihče ni zadržal Mihajloviča, ko je z vsilo vstal in se ove-

del. Stopila sem k njemu. Ležal je s široko razprtimi očmi. Nova strast in trpljenje sta bila v njih.

"Igrali ste kot velik umetnik. Hitler vam je izruval jezik, a umetniškega srca ni mogel izruvati. Sovražnik se je osramotil, a pustil je dragocenejši zaklad—vaše srce in voljo, ki je silnejša od smrti. Zdaj morate izpolniti vaše sanje: povedati vsemu človeštvu o grozotah fašizma, povedati brez jezika, z glasbo. Vem, da bodo tipke oživele v vaših rokah, govorile v vseh jezikih sveta in narodi vas bodo razumeli."

Na obrazu se je nekaj zganilo, ustnice so se zdrzile, oči so se zalile s krvjo in privrele so iz njih solze—prve solze. Gnetel je blazino in ihtel kot otrok. Nisem ga mirila, kajti bilo mi je jasno, da mu ta notranji vihar in te solze pomorejo bolj od zdravil.

"Končno se je utrgalo. To je najbolje," je rekel tiho ranjenec, ki je šel mimo in je opomnil drugega, naj bo tiho, kakor da bi se dogajala skrivnost.

Odslej je Mihajlov igral vsak dan. V njegovih velikih sinjih očeh je živel ljubezen do življenja. Vsak dan se je zbirala okoli klavirja, skupina pohabljenih in pozabljenih in pozabljal vojno, na bolečine in zlomljenih kosteh, jame v iztečenih očeh. Mihajlovič ni igral ne Griega ne Chopina. Ta nemi muzikant je igral o sebi, o svojem trpljenju, o trpljenju takih, kakor je on. In vsakokrat so bili zvoki toplejši, razumljivejši in bližji. Vsakokrat se je dvigal novi val čustev, nove v bolečini očističene misli. Rasla je njegova slava.

Prešlo je nekaj mesecev. Poslovila sem se od svojih bolnikov. Sedaj sem bila uverjena, da je sila po življenju zažarela v njem žarko in neugnano.

Nedavno sem dobila pismo. Pisal mi je o sreči in razcvetu svojega talenta, o sili, ki je premagala smrt: "Vsi razumejo jezik moje glasbe. Jočejo se kakor otroci."

Prečitala sem te vrste in spoznala: "Vredno je živeti." Iz ruševine prevedla Mara Samsa.

GAIETY BAR INN

16701 Waterloo Road

Fina žganja, piva in vina—domača kuhinja
Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem
želita

MR. IN MRS. JOHN TERČEK, lastnika

Za dobro sveže pivo, pristno vino in žganje, pri-
dite k nam. — Vedno prijazna postrežba.

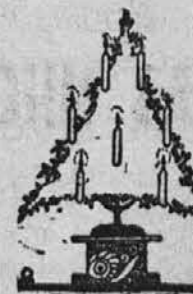

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem
odjemalcem in prijateljem.

MRS. MARY JAKŠE IN**SINOVI**

Slovenska gostilna

884 EAST 200th STREET

NOTTINGHAM WINERY

BONDED WINERY NO. 73

17721 Waterloo Road

Mr. in Mrs. Martin Kozar in sin, lastniki

Pri nas dobite najboljša rdeča in bela ohijska vina.
Cene zmerne. — Se priporočamo!

IMAMO TUDI RAZNE VRSTE SLADKO VINO

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem gostom in prijateljem!

Vsem gostom in prijateljem želimo vesele
božične praznike in srečno novo leto!

JOHN EVATZ

SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA

19302 Chickasaw Ave. — IV 2050

Imeli bomo najboljše sveže in prekajene šunke in klo-
base za božično kosilo. — Prvovrstna grocerija.

EUCLID CITY WELDING & SOHIO SERVICE

22301 LAKELAND BLVD. — IV 9526

Popravimo avtomobile in zvarimo karkoli.

JOE KARLINGER in FRED ZUPANCIC, lastnika

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

UDOVICH'S CAFE

317 East 200th St. — KE 9723

Pri nas vam vedno prijazno postrežemo s svežim pivom,
dobrim vinom in pristnim žganjem.
Okusen prigrizek.

Želimo vsem prijateljem in obiskovalcem vesele
božične praznike in srečno ter zdravo novo leto!

FRANCKA in TINKO

PRESKRIBITE SE ZA BODOČNOST!

SHRANITE VAŠE PRIHRANKE

pri

St. Clair Savings & Loan Co.

Slovenska posojilnica

6235 ST. CLAIR AVENUE

HEnderson 5670

ISKRENA BOŽIČNA IN NOVOLETNA
VOŠČILO VSEM!